

SLOVENSKI NAROD.

izhaja vsak dan zvezčer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ograke dežele na vse leta 25 K., za pol leta 3 K., za četr leta 6 K. 50 h., za en mesec 2 K. 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leta 14 K., za pol leta 12 K., za četr leta 6 K., za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leta 22 K., za pol leta 11 K., za četr leta 5 K. 50 h., za en mesec 1 K. 90 h. — Za tuje dežele telike več, kelikor znaša poština. — Na naredbe brez istodobne vpošiljave naročnine se ne osira. — Za oznanila se plačuje od petekstevne petek-vrste po 12 h., če se oznanile tiski enkrat, po 10 h., če se dvakrat in po 8 h., če se tiski trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvoli frankovati. — Sklepki se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenštvo je v Knafevih ulicah št. 6, in sicer upravljenštvo v I. nadst. upravljenštvo pa v pritličju. — Upravljenštvo naj se blagevolje pošiljati naročnine, reklame, oznanila, t. j. administrativne stvari

Uredništva telefon št. 34.

Razvoj naprednjaštva.

Kdor le količkaj pozna slovenske razmere, tisti ve, da so bili še pred nekaj leti dani kakor nikjer drugje vsi pogoji neomejenemu gospodstvu cerkve in duhovščine nad vsem narodom. Duhovščina bi lahko vladala, ne da bi ji kdo ugovarjal in lahko bi bila iz naše slovenske domovine napravila resnično trdnjavno rimskega klerikalizma, ko bi bila postopala le malo taktno, obzirno in prizanesljivo, pametno in preudarno. Toda — tega ni nikdar znala. Postopala je vedno in v vseh stvareh tako, da je izzvala odpor in nevoljo in si nakopavala sovraščino in preziranje. In kakor rase povsod iz malega veliko, so se tudi pri nas razpori razvili v strankarstvo in so rodili načelna nasprotja, ki jih ne bo nikdar več odpraviti, kvenčemu potom kompromisov začasno premestiti in ublažiti.

Razmere izven Kranjske potrjujejo to najbolje. V tem, ko je na Kranjskem divjal že najhujši boj med narodnimi naprednjaki in med nenačelnimi nazadnjaki, je vladalo v drugih kronovinah še popolno soglasje med pripadniki obeh struj. Slovensko prebivalstvo izven Kranjske je že dolgo let prav tako kakor na Kranjskem razdeljeno na napredne in na klerikalne struje, a vendar ni ta razlika oviralna skupnega delovanja obeh taborov. Vse življenje ni drugega kakor vrsta kompromisov in zato ni pretežko skupno delovanje med ljudmi, ki so sicer v mnogih stvareh različnega naziranja, ki pa imajo tudi skupne smotre, poštano voljo in tak.

Toda duhovščina ni znala ohraniti tega soglasja. Premalo je omikana, da bi se znala vesti med izobraženci, preveč je brutalna in preveč tiranska in samogoltna, in to je povsod prvi nagib in vzrok nasprotstva. Surova gospodstvažljnost, brezaktivnost in pohepljnost klerikalcev je napravila razdor na Goriškem, kjer je vladala še tedaj najtesnejša zveza

med naprednjaki in klerikalci, ko je bila ločitev na Kranjskem že davno izvršena. Surova gospodstvažljost, brezaktivnost in pohepljnost klerikalcev je zdaj tudi na Štajerskem rodila tak odpor, da je postal ločitev neizogibna, in različna znamenja kažejo, da se v doglednem času zgodi nekaj takega tudi v slovenski Istri in v Trstu.

Če se bo kdaj pisala zgodovina političnega življenja slovenskega naroda, nam bo morala priznati, da smo vedno postopali z veliko previdnostjo in, četudi smo branili napredne ideje in njih zastopnike in privržence, vendar vedno pazili na to, da nismo zanesli razpora iz Kranjske v druge slovenske krovovine. Stokrat se nam je ponujala prilika, ustvariti v posamičnih izvenkranjskih deželah neodvisne napredne stranke, sto in stokrat so nas klicali somišljeniki, naj to storimo, a vselej smo to opustili. Postopali smo tako v mnenju, da je bolje, izogniti se ločitvi, dokler se da izhajati še s kompromisi.

Kakor se je pokazalo, je postal to nemogoče. Počila je zdaj struna celo na Štajerskem, kjer so bili napredni elementi vedno do skrajnosti prizanesljivi in potrebiti in se trudili na vse mogoče načine, da se ohrani soglasje med klerikalci. Na Štajerskem je ločitev že danes takoreč gotova stvar in ustanovitev napredne stranke samo še vprašanje nekaterih mesecev. In tam ni stvar tako težavna kakor na Kranjskem, zakaj Štajersko kmetsko slovensko ljudstvo stoji na višji stopnji omike kakor kranjsko, je imovitejše in vneto za napredek. Med takim ljudstvom je lagje delati, kakor na Kranjskem in rodi delo več in obilnejšega sadu kakor pri nas.

No, in razmere v Trstu in v Istri so tudi že tako napete, da vodilni krogi le še z veliko težavo in skoro nadčloveško potrebitnostjo zadržujejo ločitev in iz nje izvirajoči boj.

A kdo je tega kriv. Edino in izključno duhovščina sama. Kdor seje veter, žanje vihar!

Mogočno se dviga napredni duh po vseh deželah, koder prebivajo Slovenci. To je največja zasluga, kar jih ima slovenska duhovščina. Stranke in programi se ne porajajo hipoma, nego so konsekvenčne dolgih procesov. Jabolko pada z drevesa, kadar je zrelo.

Formuliranje naprednih in narodnih strank po vseh slovenskih deželah, izvzemši Koroško — kjer je enotna slovenska stranka, dasi je klerikalnega mišljenja, začela tako politiko, da se mora vsakdo z njo ujemati, komur je narodna stvar prisca — je tako rečeno gotovo dejstvo.

To je prva etapa v razvoju slovenskega narodno-političnega življenja; druga etapa bo združenje teh pokrajinskih strank na skupen program in na skupno taktično in organizacijsko delo v svrhu, da se z združenimi močmi doseže uresničenje tega programa.

Vse to je sad duhovniškega dela, duhovniške brutalnosti, lakomnosti in gospodstvažljnosti. Vsega boja je duhovščina sama kriva, a če danes je boj obžaluje, ji lahko rečemo: Prepozno je — sami ste krivi ločitve, ki vas končno prej ali slej vendar pripelje v pogubo.

Govor dr. Brejca na političnem shodu v Slovenski Bistrici, dne 9. t. m.

Na neštetih shodih sem že govoril, pa še nobenega se nisem udeležil s takim veseljem kakor današnjega; kajti nujna potreba in čas je že, da se Slovenci otresemo dosedanje provincialne politike in da podremo kitajske zidove, ki v našo skupno škodo ločijo slovenske pokrajine med seboj. Iz tega pogleda zna današnji dan postati znamenit za daljni razvoj slovenske narodne zgodovine in zato sem se vabilu Vašega političnega društva z veseljem odzval.

Krivate, ki jih hoče volilna reforma koroškim Slovencem donesti, Vam je obširno in temeljito obrazložil gospod predgovornik. Naj njego-

vim izvajanjem dodam še nekaj opazk!

Koroški Slovenci imajo pravico do treh mandatov, zadovoljili bi se pa z dvema. Pa niti za ta dva mandata pravzaprav ne gre boj, ki ga sedaj z neomajno odločnostjo bojujemo, temveč gre se nam v prvi vrsti za ohranitev celokupnosti slovenskega ozemlja na Koroškem. Ni glavno, ali dobimo Slovenci 23 ali 24 ali pa morda samo 20 mandatov, ker med 516 poslanci ta razlika ne pomenja nič bistvenega ali odlodljivega, glavno je, da nam volilna reforma ne vzame kaj od naše narodne posesti, da nam pusti nedotaknjeno integriteto našega narodnega telesa.

Tudi Nemcem ne gre toliko za tista dva slovenska mandata na Koroškem, kakor pa za raztrganje naših narodnih moči. Slovenskega mesa in slovenske krvi se jim ljubi, tega pa jim prostovoljno nikdar ne bomo dovolili in prava narodna politika dovoliti ne sme. Ta nakana se mora zabraniti z vsemi mogočimi sredstvi!

Krvida slovenskih poslancev obstoji prav v tem, da se v volilnem odseku niso vseh teh sredstev poslužili. Kjer se gre za življenje ali smrt, je doposten in se sme tudi tirjati boj za življenje in smrt.

Odgovornost seveda zadene v prvi vrsti tiste, kateri je usoda postavila v tako kritičnem položaju na krmilo slovenske politike. Za to naj se ne čudi, če se kritika obrača na njih naslov!

Ali naj morda mi obmejni Slovenci, ko vidimo, kako zadovoljno so se drugi vasedli k težko obloženi mizi, mi pa smo v stran potisnjeni ostali, še za „Tafelmusik“ skrbimo (!) s kralječim želodcem in naj gospod Še hvalimo, ker je znala (!) sama zase tako izborni poskrbeti!?

Ljubljana je naše naravno središče in težišče in želeti bi bilo, da bi postala to tudi v političnem oziru. Toda to je mogoče le, če si ljubljanska politika razširi obzorje

preko ozkih kranjskih mej, preko Karavank in Kamniških planin proti Koroški in Štajerski. Politiko, ki bi nas hotela samo voditi, nima pa smisla ali pa moči, nas tudi braniti in ščititi, odklanjam. Od središča pričakujemo pomoči in smisla za naše razmere in potrebe, za brce in klofute že skrbijo naši obmejni nasprotniki. Če pa središče ne spozna svoje misije in svoje naloge, če ne spozna svojih dolžnosti napram mejam, potem bi bilo neumno in samomorno, metati se na njim. Če se Kranjska sama od nas izolira, naj se ne pritožuje, če bomo tudi mi začeli realno misliti za koncentracijo slovenskih sil ob mejah. Saj ni treba, da bi trpeli pri tem naši principi!

Naj bi se na Kranjskem spoznal naš položaj! Nam gre v meso tako živo, da še nikoli ne tako. Zato tudi še „Celovski intermezzo“ nikakor ni končan, temveč bi znal postati zgodovinski dogodek prve vrste za nadaljnji razvoj političnih odnosov med Slovenci.

Čez tri dni se začne nadaljevanje komedije v volilnem odseku. Tik predno ura bje dyanjst, pozivljamo slovenske poslance, da pokažejo deljanja! Naj bodo uverjeni, da bo naša hvaležnost resnična in prisrčna in se bomo z veseljem podrejali vodstvu, ki je skrbelo tudi za nas.

Vlada je sama po ministrskem predsedniku Gauču, ko je volilno reformo predložila, podala pravi komentar svojemu načrtu, komentar, ki ga slovenski politik ne sme zgubiti izpred oči. Gauč je naravnost izjavil, da bode volilna reforma uzakonila narodno posestno stanje Nemcov, tako da se jim tega, kar bodo sedaj dobili, ne bode moglo nikdar več vzeti. Kar torej sedaj izgubimo, je izgubljeno za vselej, ker postane legalno posestno stanje Nemcov.

Opravičen je tedaj naš klic, da te volilne reforme slovenski poslanci ne smejo nikdar in na noben način sprejeti, da je marveč njih narodna dolžnost, da jo ali izpremeni, ali pa

LISTEK.

Lov na race.

Napisal Odysseus.

I.

„Damjan, jutri grem na race s čolnom po Ljubljani,“ vzlikne Nalim lanskega leta zadnjega julija proti prijatelju Damjanu, srečavši ga na cesti.

Damjana itak že poznamo iz podjetka „Povodnji mož“...

„A na race greš? Jej, jej, jej, pa bi Ti tudi lahko mene enkrat povabil! Tako lep čas imam!“ odvrne Damjan.

„Kar jutri pojdi z mano, Damjan, če hočeš,“ reče Nalim.

„A jutri, zakaj pa ne? Ali bomo kaj prigriznili in zaliti imeli seboj? Saj Ti greš za cel dan, bo že kaj treba!“

„I seveda, ljubi moj Damjanček,“ ga potolaži Nalim, „vzamem seboj dosti provijanta. Če greš Ti, moram pač vzeti veliko škatljivo morskih postri, veliko škatljivo tonine, malo šunko, prekajen goveji jezik, eno samo, dva hlebca kruha, dve kili sira,

deset klobasic, ki jih bomo na prostem kuhal, pa kakih 25 portorik.“

„A vina pa ne boš nič seboj vzel?“ se začudi Damjan.

„Vidiš, na vino sem pa čisto pozabil, Tebi na ljubo ga vzamem dva demjonja, skupaj 18 litrov.“

„A 18 litrov? Kdo pa pojde že z nami?“

„Priatelj Bonifacij s svojim sinom Rafaelom in moja dva čolnarja Florijan pa Topličar.“

„Ne vem, če ga bo dosti,“ zavrela Damjan, „no, pa saj ga Bonifacijevemu sinu Rafaelu ne bom dosti dal. Mislim, da bo gyralo! Šunka mora pa najmanje tri kile imeti!“

„Kaj pa Ti govoriš, da ga ne boš dal, saj je vino moje!“

„Res je to, ampak če se peljem jaz s Tabo, sem jaz Tvoj „Küchen- und Kellermeister“, kakor sem bil svoje dni v Bosni, drugače pa ne grem s Tabo,“ se odreže Damjan.

„Pa budi! — Kako je že bilo tisto v Bosni, ko si Turka ujel? Ti si menda vpil: „Gospod gautman, Turka sem ujel!“ Stotnik Ti je odvri: „Že prav, doli ga pripelji.“ Ti si parjovel: „Kako, če me ta hudič ne spusti?“

„Bodi no tiho! Jej, jej, jej, jaz ne vem, zakaj Ti zmeraj tako v nič devlješ moje zasluge in me hočeš vleči! Saj imam vendar medaljo!“

„Seveda, pro ecclesia et pontifice,“ ga zafrkne hudomušni Nalim. „Torej, Damjane, če greš z mano, jutrizjutraj točno ob šestih na „Jeku“! V dežju pa ne grem. Servus!“

„Servus, z Bogom.“

Podavši si desnici sta se prijatelja ločila...

II.

Drugo jutro je šel dež.

Nalim se vkljub nalinu pripelje s svojim provijantom na „Jek“.

Tam dobi ob mostu Gradašice čakajočega Damjana zavitega v havek — prezebajočega in premočenega.

„Hudič, zebe,“ pravi čakalec, „pa mokro je.“

„Damjan, v takem vremenu ne grem, saj vidiš, kako lije; po vrhu nas pa utegne ujeti popoldne še nevihta! Bonifacija pa tudi ni! Brez njega pa nikamor ne morem; on ima pso, jaz pa ne!“

„Kaj bo dež in nevihta! Ali imaš provijant seboj? — Imaš? Torej kar pojdimo, ko imaš že vse tako lepo

pripravljeno!“ zavrne Damjan. „Ali imaš veliko puško tudi seboj?“

„Imam, v čolnu mora biti; najbrž jo je prinesel Florijan, pri katerem jo imam spravljeno.“

Nalim, se obotavlja, ali bi šel ali ne, medtem pa pride Bonifacijev sinček Rafael vprašat Nalima: „Papa vprašajo, če gremo ali ne?“

Nalim odvrne: „Pojdem, Damjanu ni mogoče zdržati.“

Par minut nato prijadra Bonifacij s sinom in psom Krimom in hajd po Ljubljani. —

III.

Komaj pridevmo v Široko mlako — četr ure nad „Jekom“, povpraša Damjan Nalima: „Ti, kje bomo pa fruškali?“ Jaz sem lačen in žejen!“

Predno mu more Nalim odgovori, že pove „kapitan ladje“ pristen Trnovec Florijan: „Gospod, nič pred ne, ko v Kapševem grabnu, tam je naš ta prvi štacijon.“

„Kdaj pa pridevmo v Kapšov Graben?“ zvedavo vpra

strmoglajivo. Stvar je resnobna do skrajnosti. Zato naj se ne odklanja naših prošenj in nasvetov po načinu jeruzalemskih farizejev, češ, kaj pa more pametnega priti iz Galileje — od meje!

Ce postane sedanj sedelni načrt postava, je konec narodnega delovanja na Koroškem. Tako odstopim dr. Šusteršču ali komurkoli svojo pisarno, če on misli, da bode mogoče potem na Koroškem še sploh narodno politično delovati.

Končam: Slovenski narod je živel do sedaj brez ministrov in se je razvijal in napredoval, pognil pa bo, če se razbijte celokupnost slovenskega ozemlja, če tudi bi nas vladali sami slovenski ministri.

Pismo iz Hrvatske.

(Politični položaj. — Reški dogodki in frankovski rodoljubi. — Kako bo v saboru?)

V Zagrebu, 13. septembra.

V novem položaju, pod novo, zares parlamentarno vlado so naši frankovci zares postali največji radikalci. Pod Khuenom je bila to samo "načelna" opozicija, radikalizem je bil samo plašč, ker je režim in vlado lepo puščala v miru ter radikalno napadala samo ostalo opozicijo. Sedaj s padom khuenovščine je končno prenehala s to komedijo, toda zato pa vrši kot opozicija v novih razmerah nič manj "častni" posel, kakor preje. Frankovci so postali skupno z ostanki Khuenove garde direktni slavitelji in branitelji starega despotstva režima. Nje vodijo sedaj povsem enaki interes: novi vladi in koaliciji, ki hoče Hrvatsko reformirati na svobodomiselnem in demokratskem temelju, je treba delati čim največ neprilik in jo napadati najinfamnejše, četudi na škodo splošnih narodnih interesov. Zato se tudi toliko starih khuenovcev izjavlja zanje in vstopa v Frankovo stranko, zato ima sedaj v Frankovi stranki glavno besedo in piše vsak dan v "Hrv. Pravo" bivši Khuenov adlatus dr. Kršnjavi, ki je svojedobno predlagal, naj se zakonitom potom uvede madjarski jezik na zelenicah v Hrvatski in ki je celo "znanstveno" skušal dokazati, da se Hrvati morajo utopiti v madjarskem morju. Iz ultramadjarona je preko noči postal ultraradikalc, ki hoče že takoj sedaj veliko Hrvatsko.

Kako se frankovci s svojimi priveski, klerikalci, ne brigajo, kadar gre za to, da napadajo novi kurz, niti za obče narodne interese, so najbolj dokazali pri reških dogodkih. Na Reki je napadla poulična sodržna naše Sokole, hotela jim je zabraniti prehod preko mesta pod hrvatsko zastavo. Sokoli so na te inzulte posledno odgovorili, odbivši vse napade. V tem spopadu niso Sokoli, kar je povsem naravno, žalili z vzklici Madjarov, ker so imeli opraviti samo s talijanski in z avtonomaško policijo, zlasti ker je sodržna navalila na ma-

djarski reški list, ki je na strani Hrvatov. Situacija je bila povsem jasna in za Hrvate častna in bi nihče ne mogel iz resničnih dogodkov kovati proti nam političnega kapitala. No, lahoni so izvrstno operirali: javili so v svet preko ogrskega korespondenčnega urada, da so Sokoli streljali z revolverji na lahone in obenem demonstrirali proti Madjarom. To brzojavko je priobčilo brez vsake pripombe z debelimi črkami "Hrv. Pravo" kot "Fiasco novega kurza". In sedaj se še neprestano laže, da so Sokoli na Reki res vzlikali proti Madjarom, samo da čim najbolj oslabi pozicijo hrvatske manjšine na Reki, ki bi se v tem slučaju nahajala med dvema ognjem.

A vse to je storilo "najbolj ro-doljubno" glasilo samo zbog tega, da bi lahko trdilo, da je doživel sporazum Hrvatov in Madjarov fiasco. Za "Hrv. Pravo" je torej najostudnejše strankarstvo več vredno, nego občenarodni interesi.

Sedaj je ta list zopet pograbil izjavno madjarske vlade, da reška resolucija ni pakt, marveč da ima za vsebino samo želje gotovih strank v Hrvatski in Dalmaciji, ki pa niso obvezne za madjarsko vlado. Ta izjava je povsem razumljiva, ker v resnicu še ni došlo do razprave med Hrvati in Madjari o reški resoluciji, marveč se je samo na podlagi onih idej doseglo neko zbljanje, ki pa še ni rodilo nobene obvezne pogodbe. "Hrvatsko Pravo" ali bolje dr. Kršnjavi pozivlja radi te izjave resolucijonaše, naj odlože mandate in se odstranijo iz političnega življenja.

Odnosaji med hrvatsko - srbsko koalicijo in Starčevičanci se vsled tega vedno bolj poostruje in "Hrvatsko Pravo" že grozi, da bo njegova stranka prekinila v saboru vsake zvezze s koalicijo.

In res, lahko bi se prigodilo, da bi pri kakšni interpelaciji ali predlogu, naperjenem proti vladi, glasovalo s frankovci tudi onih 30 ostalih khuenovcev; nastala bi torej situacija, ki bi moralova povzročiti razpust sabora.

Toda te skrajne eventualnosti se boji baš ta skrajna levica, ker bi pri novih volitvah brez dvoma pridobil samo koalicija, dočim bi s površine popolnoma izginili nenaravnii ti khuenovski ostanki. Situacija bo potem takem vsekakor napeta in dokler ne bo na čistem vprašanje večine, se še lahko dogode kakšna neprjetna iznenadenja. Ta sabor je še izliv starega režima, polovičarski je, zato bi bilo najbolje, da bi se z novimi volitvami, četudi po starem volilnem redu, podala čim najbolj verna slika javnega mnenja na Hrvatskem. △

Sprememba tiskovnega zakona v Srbiji.

Belgrad, 13. septembra.

Junijska revolucija je donesla Srbiji nov, slobodoumen režim, na-

rod je dobil svoje pravice, za katere se je pod zastavo radikalne stranke bojeval desetletja, a vladar je postal samo narodu ravnopraven faktor, nikakor pa ni bil več ono, kar je bil nekdaj: absoluten gospodar življenja in imetka svojih podanikov, ki ni hotel odpraviti narodnega zastopstva samo v sled tega, da je mogel metati javnosti pesek v oči in da se je mogel skrivati za parlament, ki pa ni bil drugo kot slepo orožje za izvrševanje vladarjeve samovolje. Srbija je postala moderna ustavna država, v kateri uživajo državljanji popolno politično slobodo in v kateri je kralj samo reprezentacijska figura, ki reševanje dnevnih političnih vprašanj prepušča narodu, oziroma njegovim zastopnikom v narodni skupštini, a on samo daje sankcijo narodni volji in reprezentira državo na zunaj.

Dalekosežne in nenačne so bile te spremembe v režimu in ni čuda, da se mnogi na nje niso mogli kar čez noč privaditi. Ljudje so se rodili in odrasli v temi in naravno je, da jim je svetla luč slobode, ki je nenačoma in nepričakovano razsvetila obzorje, jemala vid, navajen na temo. Zreli ljudje, posebno oni, ki so se desetletja borili za narodno slobodo in so radi tega bili preganjani kot divje zverine, nosili okove in trohneli po ječah, so se hitro vživeli v novo dobo, ki je napočila Srbiji, ker ta nova doba je bil njihov ideal, za katerega so se borili in trpeli, ali drugače je bilo z ljudmi, ki so se tudi v starih časih tiranstu počutili dobro, ali so pa bili indiferentni, apatični in so si mislili, da drugače biti ne more. Ti ljudje se niso mogli vživeti v novo dobo — ker je niso razumeli.

Stari boritelji za svobodo so takoj po spremembi režima zavihali rokave in se podali na delo, da popravijo, kar se je v časih reakcije zgrešilo, a oni, ki so pomagali Milanu in Aleksandru pri zatiranju naroda, so se poskrili v mišje luknje, ker so se bali novega solnca, ki je Srbiji posijalo in še-le potem, ko so sprevideli, da je v novem režimu vsakemu, tudi njim, zajamčena popolna svoboda, so se ti "junaki" pokazali na dan in začeli — kritikovati delo poštenih državnih, ki so izvlačili državni voz iz blata, kamor sta ga zapeljala Milan in Aleksander ter s pomočjo zvestih svojih slug. Ponižno in strahopetno so v začetku kritikovali ti prijatelji teme, ali ko so videli, da je v novem režimu dovoljena tudi odločna in ostra kritika, postali so nesramni, vlegli so se na cesto in so začeli z obema rokama metati blate in kamenje na dogodek dne 11. junija in na narodne pridobitve, a štedili niso niti vladarja, ki nesotoričesar kakor to, da ne reflektira na njihove usluge, nego stremi samo za tem, da si pridobi zaupanje in ljubezen svojega naroda, ker je najmočnejša podpora kronanih glav.

Surovi so bili ti izbruhni onemogli ježe in izdajalsko je bilo delo teh, ki imajo vse časopise proti sebi!

moralnih propalic, ki so stopili v službo tuje, Srbiji vedno sovražne države, samo da bi ovirali sanacijo nezdravih razmer, ki so jih v Srbiji vse sami ustvarili. Ti nekdanji srbski državniki so izdajali s pomočjo tujih monet časopise, v katerih so direktno pozivali na meščansko vojno — !

Dolgo se je to trpelo, ali končno je moral vladar energično poseči vmes, ker takega sistematičnega rovarjenja ne bi dopustila vladar nobene države. Držanje tega reakcionarnega srbskega časopisa je dalо sedanjih srbskih vlad povoda, da razmišlja o spremembi tiskovnega zakona in minister notranjih zadev je že izdelal novelo iz tiskovnega zakona in jo predložil v kratkem narodni skupštini, ki naj jo sprejme.

Bilo je potrebno spremeniti tiskovni zakon, in sicer v toliko, da se prepove vsaka diskusija o dogodku od 11. junija 1903 l. in delitev častnikov v zarotnike in nezarotnike. Spremembe tiskovnega zakona v tej smeri ne bi noben razsoden človek zameril vladu, ali g. Stojan Protić, minister notranjih zadev je še predaleč ker hoče spremeniti tudi druge neke določbe tiskovnega zakona, oziroma on hoče uvesti neke nove določbe, ki se smatrajo kot močan udarec slobodi tiska — brez vsake stvarne potrebe.

V Protičevi noveli k tiskovnemu zakonu stoji med drugimi določbami tudi ta, da se normira način časopisnega poročanja o delovanju narodne skupštine. Ni mi sicer znano, na kak način namerava gospod minister notranjih zadev normirati časopisna poročanja o delovanju narodne reprezentance, ali že dejstvo, da se on v svoji novelli s tem vprašanjem peča, dokazuje dosti jasno, da se namerava omejiti sloboda poročanja iz sej narodne skupštine — in to ni prav! Delovanje narodne skupštine mora biti podvrženo kontroli javnosti. Ako so seje javne, zato kaj bi se ne smelo pisati o tem, kaj se je delalo v teh sejah? Ako narodna skupština razpravlja o rečeh, ki se smatrajo za državne tajne, naj se to stori v tajni seji, a o tajnih sejah narodne skupštine niti po sedanjem tiskovnem zakonu ne sme časopisje poročati.

Ker je tudi drugače v noveli k tiskovnemu zakonu mnogo nepotrebnih določb, naperjenih proti slobodi tiska, smatra se splošno, da hoče g. Protić zadati z njo težak udarec srbski žurnalistiki in temu se vse čudi, ker je sedanj minister notranjih zadev sam časnikar, ki je že večkrat imel priložnost občutiti neprjetnosti reakcione arnega tiskovnega zakona. Gospod Stojan Protić je bojevit človek in se rad vojskuje, ali s tem, da je napovedal boj celokupni srbski žurnalistiki, da hočejo Poljaki s svojim predlogom le zavleči rešitev volilne reforme in da odsek niti nima pravice, sklepati o reviziji ustave. Poslanec Stein je še zagrozil, ako se sestavi odsek za poljski predlog, predlagal bo znova v zbornici izločitev Galicije in uvedenje nemškega državnega jezika. Glasovalo se je po imenih ter je bilo oddanih za predlog 21, proti predlogu pa 19 glasov. Potem sta bila člena III. in IV. volilne reforme sprejete brez debate.

Gospod Protić gotovo ve, da je žurnalista danes tako moč, da je mučna stvar stopiti z njo v konflikt, a kdo tega še ne ve — imel bo priložnost to skusiti!

"Sloboda tiska!" — Ta klic se sliši danes povsed, kjer časopise še ni slobodno in ta klic postane tudi g. Protić kmalu neprijeten, a njegove spremembe tiskovnega zakona postanejo zakon!

Sicer je pa malo upanja, da bi narodna skupština sprejela celo Protičeve novelo, naperjeno proti slobodi tiska! Parlamentarna opozicija je dosti močna in ona vporabi vso svojo moč, da onemogoči sprejem tega zakona. Opozicija bo imela na svoji strani močno podporo v celokupni srbski žurnalistiki in g. Protić bo moral reterirati!

Naj se s posebnim zakonom prepove vsaka javna diskusija o 11. juniju — to je potrebno! Ali drugače naj se ne spreminja tiskovni zakon. Sloboda tiska označuje slobodumno državo a Srbija mora biti država slobode, ako hoče uspešno vršiti onomisijo, ki je že na slovanskem jugu odmerjena! — nušk n

Iz odseka za volilno reformo.

Dunaj, 14. septembra. V današnjih sejih so Poljaki proti volji ministra predsednika in Nemcov prodri s svojim predlogom, naj se člen I./II. volilne reforme odloži z dnevnega reda, izvoli pa se naj poseben odsek, ki naj revidira ustavo z ozirom na razširjenje deželne avtonomije. V poštov prideta pri reviziji § 11 in 12 državnih osnovnih zakonov iz leta 1867. Za poljski predlog so glasovali vsi Slovani, Italijani, Romun Hormuzaki in zastopnik nemškega veleposestva Stürgh in Ehrenfels. Preden se je glasovalo, so razen ministarskega predsednika govorili zastopniki skoraj vseh strank. Poslanec dr. Kramar je želel, naj bi se meje med kompetenco državnega zborov in deželnih zborov še bolj jasno začrtale, kakor to nasvetuje predlog poslanca Starzynskega. V ta namen paje treba da postanejo deželni zbori res zakonodajne korporacije z deželno upravo, ki je njim odgovorna. Proti predlogu so govorili poslanci Gross, Adler, Pergelt, Kienmann, Gessmann in Kaiser, ki so vsi naglašali, da hočejo Poljaki s svojim predlogom le zavleči rešitev volilne reforme in da odsek niti nima pravice, sklepati o reviziji ustave. Poslanec Stein je še zagrozil, ako se sestavi odsek za poljski predlog, predlagal bo znova v zbornici izločitev Galicije in uvedenje nemškega državnega jezika. Glasovalo se je po imenih ter je bilo oddanih za predlog 21, proti predlogu pa 19 glasov. Potem sta bila člena III. in IV. volilne reforme sprejete brez debate.

Dalje v prilogi.

napolni ter jo popije, rekoč: "En glašček ga bom, vsaj danes jaz eigentlich še nič pil nisem und wir sprechen nur vom Eigentlichen!"

Kot "Küchenchef" otvoril nato veliko škatljko morskih postrvi in razdelil njeno vsebino med čolnarje, Nalima in Rafaela; tudi nam je privoščil drobtinico kruha.

Vsek izmed nas je dobil po eno ribo, ostalih šest izginilo je v breznu Damjanovega želodca. — Nalim se je spomnil takrat na onega "lintverna", ki je šest devic za "fruštek" požrl misleč si pri tem: "ta lintvern je paglavec proti Damjanu in še začetnik!"

Nato odpre Damjan objestno škatlj tonina, za kojo je prijatelj Nalim plačal cel goldinar ali dve kroni sedanje avstrijske veljave.

Damjan jo je jedel sam ter ni privoščil nobenemu soudeležniku ekspedicije niti griljaja; ko se je škatlja že hudo praznila, silil je v eno mer v Bonifacijevga sina Rafaela, češ, "tote moramo pa za papa pustiti, da bode imel kaj jesti, ko pride z raco nazaj" — pri tem pa v enomeru pridno segal v škatlj ter se mastil z oljnatom toninom, hkrat ga pridno zamakajo z vinom — dokler mu ni

Nalim tonina in vina konfisciral — seveda v nepopisno žalost Damjanovo, ki je trdil, da je v Alžiru več toninskih škatelj pojedel, kakor jih je Nalim videl.

Tega mu Nalim ni hotel verjeti, dobro vedoč, da Damjan vkljub priznani in večkrat ad aculos demonstrirani svoji požrešnosti pločevine ne je — pač pa le vsebino takih pločevinastih škatelj.

IV.

V tem se vrne Bonifacij z raco. "Jej, jej, al' si jo le dobil? kje je bila? Ali v grmu? No jaz bi jo bil tudi dobil, vsaj sem že v Bosni v grmu našel svojo flinto, ki sem jo proč vrgel, ko sem tekel pred Turki!"

Bonifacij reče Damjanu: "Kaj jesti mi daj, jaz sem lačen!"

"Ali jedel boš tudi? Jaz sem mislil, da boš samo jagal, jedli bomo pa mi. Saj imamo tako malo seboj! Torej jesti češ, glej ga no požeruha! Od kod si doma?"

Damjan načne tri kile težko gnjat; najlepši kos, ki ga je odrezal, privošči sebi, Bonifaciju in drugim pa kost, češ, "saj to je najboljše pri šunki."

Plovemo po Ljubljanci navzgor proti Radni in Dolgemu grabnu.

Mi drugi smo bili hitro pri kraju z beraškimi griljaji šunke, ki nam jih je bil Damjan privoščil — a on je omakal še pri Radni, ko si je zadnji griljaj porinil v usta — torej dve uri naprej od Kapšovega grabna.

Nalim določi: "Klobasic ne bomo kuhal, dež gre, na prostem jih ne moremo! Sicer smo pa itak že do grla siti jedi!"

"Zakaj pa ne," protestira Damjan. "Siti, siti? Kdo je sit? Saj jaz še nič jedel nisem? To bi bila lepa, sit, sit, pa nič jesti! En griljajček sem pojedel, pa en požirček sem pospil!! Jaz sem žejen in lačen! Jutri bodo pa klobasicice smrdele! Kar tukaj v tile bajti jih bom jaz skuhal, ti in pa Bonifacij pa pojedita malo za ramami!"

Prihodnja odsekova seja bo v nedelje popoldne.

Bolgarija in Turčija.

Pariz, 14. septembra. Tukajšnje poslanstvo je pojasnilo, da so veste o okrožnici turške vlade bolgarskega oboroževanja načne. Turška vlada je samo velesile o okrožnici opozorila na nenavadno učinkanje bolgarskih rezervistov in na realne vaje blizu turške meje. O tem vojaškem protigibanju pa okrožnica nima niti besede.

Nemiri v Macedoniji.

Carigrad, 14. septembra. Vas Neret pri Bitolu je vdra bolgarska četa ter ubila grškega duhovnika in tri odlikaše. Istega dne je tudi v Pisoveru umorila župnika in dva kmeta.

Novi komisar na Kreti.

Pariz, 14. septembra. Kakor manj, je turška vlada protestovala proti temu, da bi grški kralj, ne da bi vprašal Turčijo, imenoval za Kreto novega vrhovnega komisarja. Pri tem je turška vlada zanašala, da bodo tudi velesile na njeni strani. Sedaj pa je sporočil minister zunanjih zadev Bourgeois grškemu kralju, da konzuli velesil odobravajo njegovo postopanje glede Krete.

Dogodki na Ruskem.

Carska rodbina na potovanju. Petrograd, 14. septembra. Car in carica sta se za več dni odpeljala na ladji „Standard“ v finski zaliv.

Po izgredih v Siedlcah.

Varšava, 14. septembra. Uradno se poroča, da je bilo v Siedlcah vseh mrtvih 40, razstreljenih hiš pa 7. Židje pa trdijo, da je bilo mrtvih 142, ranjenih pa 430. V petih glavnih ulicah baje ni nobene cele hiše, ako niso razbiti in izropane, so pa zaganane. Včeraj je odšla iz Varšave v Siedle posebna preiskovalna komisija. Oficijalni imenik v mestni hiši našteva le 21 mrtvih, toda neki poročevalci je sam naštel 80 mrtvev; mnogo mrtvih pa še leži pod porušenimi in požganimi hišami.

Položaj v Varšavi.

Varšava, 14. septembra. V židovskem delu mesta še vojaki vedno preiskujejo hiše in posamezne osebe na ulicah. Z mrakom morajo biti zakenjena vsa hišna vrata. Na graščini Zaborovek pri Varšavi so okrinkani tolovaji ubili graščaka plem. Vodinskega, ko je sedel s svojo rodbino pri večerni. — Vrhovni gubernator je zapovedal razglasiti po vseh vojašnicah, da lahko vojaki prestopajo v policijsko službo, kjer dobe razun popolne preskrbe še 10 rubljev mesечно.

Smrtné obsodbe.

Moskva, 14. septembra. Vojno sodišče je obsodilo voditelja revolucionarjev, Masarina, ki je umoril več policijskih uradnikov, v smrt na vislicah.

Odesa, 14. septembra. V Kijevu sta bila na smrt obsojena ro-

parja, ki sta oropala diskontno banko v Bjelaji Cerkvi ter umorila čuvaja.

Štrajk poštih in brzojavnih uslužbencev?

Petrograd, 14. septembra. Odbor poštne in brzojavne zveze je razposlal po celi deželi pozive, naj bodo vsi uslužbenci pripravljeni, da vstopijo na dano znamenje takoj v štrajk.

Anglija zmanjšuje svojo armado.

London, 14. septembra. Kralj je odobril predlog vojnega ministra, da se pri vseh bataljonih zmanjša število vojakov na ta način, da se deset bataljonov sploh odusti.

Vstaja na Kubi.

London, 14. septembra. Zedinjene države so poslale v Kubo še dve vojni ladji, da krožijo okoli otoka. Kubanski kongres je pooblastil predsednika Palmo, naj ves preostali denar državne zakladnice porabi za udušenje vstaje. Nadalje je kongres odobril vse dosedanje predsednikove izdatke v ta namen. Sedaj ima kubanska vlada 25 milijonov dolarjev na razpolago proti revoluciji. Tudi nad mestom Havana je proglašeno vojno v stanje. Brez posebnega dovoljenja ne sme noben voz iz mesta. — Mesto Santa Clara oblega 10.000 vstašev, ki so pozvali meščane, naj zapuste mesto. Tudi vsa mesta ob cestah iz Havane imajo vstaši v rokah, tako da se tudi Havana najbrž ne bo mogla dolgo držati. Vstaši hočejo za vsako ceno izvzvati vmešavanje Zedinjenih držav ter so v ta namen začeli več ameriških poslopij in dva največja ameriška sladkorna nasada v pokrajini Santa Clara. Iz ameriške križarke „Denver“ se je pred Havano izkrcal oddelek ameriških vojakov, da straži v mestu ameriški konzulat.

Obročni vestnik.

Obročnopravne določbe v načrtu zakona proti pijančevanju. Na dnevнем redu prve seje poslanske zbornice, ki bo prihodnji tork, se nahaja kot tretja točka počelo obročnega odseka o načrtu zakona proti pijančevanju, ki ga je predložila vlada poslanski zbornici leta 1902. Zakon, ki se pripravlja, je v prvi vrsti profilaktičen: ta zakon bode eno onih sredstev, ki naj služijo v boju proti pogubnemu alkoholizmu, pripomore naj v zvezi z drugimi napravami k utesnitvi pijančevanja. Sicer o tem ne more biti dvoma, da so zakoni, kakor je ta, ki se pripravlja, v boju proti socijalnim zlom le podrejene važnosti, kajti v boju proti tem zlom, med katere šteje tudi alkoholizem, more uspešno delovati v prvi vrsti pouk in vzgoja ljudstva v šoli, cerkvi, v društvenih, predavanjih. Tega dejstva se je zavedala tako vlada kakor odsek ob sestavi zakona, ki nikakor ne prinaša v zakonu proti alkoholu dalekosežnih naredb, ki bi prevrgle obstoječe naprave, določila tega zakona merijo v prvi vrsti na to, da se preuredi promet z alkoholnimi pijačami, točenje in prodaja opojnih pijač. Zakon

meri na to, da se zmanjša število žganjetičev in s tem priložnost, dobivati in kupovati žgane opojne pičade. Osnutek zakona ima dokaj važna obrtnopravna določila, ki v marsikaterem pogledu izpremeni obstoječi zadevni položaj bistveno; nekatera določila so toliko važna za prodajalce in izdelovalce žganja, pa tudi za gostilničarje in sploh one obrtne kroge, ki se počajo s prodajo žganja, četudi le kot s postranskim opravlom, da se nam zdi potrebno izpregoroviti o njih.

Že od leta 1881 imamo v Avstriji poseben zakon, ki urejuje prodajo žganih opojnih pijač. Omenjeni zakon navaja tri vrste prodaje žganja opojnih pijač: žganjetič, malo prodajo, trgovino. Kdor hoče žganje točiti ali na drobno prodajati, mora imeti koncesijo, katero je dandanes zlasti za žganjetič prav težko dobiti. Imetnik koncesije za žganjetič sme prodajati žgane opojne pijače v poljubnih množinah, pravico ima točiti žganje v svojem lokalnu, pa tudi pravico oddajati ga čez ulico. Običajno se toči žganje v žganjetičih v kožarčke. Imetnik koncesije za prodajo žganja na drobno ima pravico, prodajati žganje v odprtih posodah, toda ne v manjših množinah, kakov je osminka litra, vrhutega osebe, ki so žganje kupile, ne smejo kupljene žganje zaužiti v prostorih prodajalca. Trgovina z žganjem v zaprtih steklenicah v kakšnikoli množini pa je svoboden obrt, ki ga sme izvrševati proti obrtni zglašitvi vsakdo. Zadevni zakon pa je hkrat uvedel za prodajo žganja na koncesijo detajlna trgovina z žganjem v žganjem v zaprtih steklenicah, ki pa ne smejo držati manj kakor osminko litra, mimotega se kupljene opojnih pijač ne sme zauživati v prostorih prodajalca. Detajlna trgovina z žganjem v žganjem v zaprtih steklenicah, ki se ne drže zakona; med temi odtegnitev obrtne pravice. Načrt navaja prehodne določbe za one izdelovalce in prodajalce starih obrtnih pravic ter postavlja kot odločilen rok 1. oktober 1902.

Tudi ne bi bilo odveč, ako bi se preuredil način plačevanja posebne davščine, ki tako, kakor je določen sedaj, izpostavlja vsled strogega formalizma obrtne stranke vedni nevarnosti, da jih zadenejo občutne globe in redovne kazni. Tudi je prilej dovolj za vsakokajše stranke, ki morajo vsak trenutek imeti pravljene bolete, da se izkažejo z njimi finančnim stražnikom. Polletje za polletjem se tudi pri nas predpiše znatne denarne kazni strankam, ker niso izpolnile vseh formalnosti. Noben izgovor, tudi izgovor v višjo silo ne pomaga pred finančno sodnijo stranki, ako ni vplačala najpošej 1. julija in 1. januarja posebne davščine.

Načrt zakona proti pijanstu pridrži v veljavnosti te reforme potrebne določbe, pač pa preureja obrtnopravna določila. Pred vsem navaja le sledče načine prodaje žganja: žganjetič, ki daje pravico, točiti žganje v poljubnih množinah v odprtih posodah vseh vrst ter tudi prodajati žganje v zaprtih posodah v poljubni množini. Žganjetič je vezan na koncesijo. Prav tako je vezana po novem zakonu na koncesijo detajlna trgovina z žganjem v žganjem v žganjem v zaprtih steklenicah. V ostalem se obračuna načina ujemata. Malaprodaža žganja mora polagoma izginiti, ker se nove koncesije ne bodo več izdajale. Malaprodaža se namerava odpraviti zategadelj, ker je zloraba prav lahko mogoča: od maleprodaje pa do žganjetiča je prav bližu. Iz istega razloga se hoče tudi detajlna trgovina z žganjem vezati na koncesijo, vrhutega pa določiti, da se ne dovoli detajljne prodaje v steklenicah, ki so manjše od $\frac{1}{4}$ litra. Tretji način prodaje žganja je trgovina z žganimi opojnimi pijačami v zaprtih steklenicah, ki drže vsaj pet litrov. Tačna obrtovanje je smatrati za svoboden obrt. Tej preureditvi ne bi bilo s stališča trgovine ugovarjati drugo, kakor omejevanje prodaje na debelo v tem pogledu, da se predpisuje za prte posode. To določilo je tem strožje, ker zadene vsled izrecnega poudarka tudi izdelovalce žganja, posledicata tega pa bode prav neljublji zlasti za one posestnike malih žgalnih pravip, ki običajno prodajajo svoje žganje v manjših množinah po 1 ali po $\frac{1}{2}$ litra naravnost konzumentom. Zadeti bodo torej prav tisti sloji, proti katrim ima zakonodajstvo najmanj vzroka obračati svojo strogost. Trpelj pa bodo tudi izdelovalci likerjev in grenač, ker svojih odjemalcev ne bodo smeli zalagati z običajnimi malimi steklenicami. V tem pogledu zakonski načrt ni srečen, in je vrlo potreben remedij.

Načrt zakona proti pijančevanju izpreminja nekatere glavne določbe zakona o posebni davščini. Posebne davščine glede nje izmene se načrt novega zakona ne dotika. Pri tej ostane, dasi nastane spričo okolnosti, da se po določilih tega načrta koncesij za malaprodažo ne bo več izdajalo, bistveno drugi položaj, ki vse-

kakor poda drugačno davčno podlogo. Sicer pa tudi ne glede na to ne bi bilo odveč, da bi se plačevanje posebne davščine uredilo pravičnejše, kajti izmora posebne davščine je sedaj odvisna od zgodljivih formalnih okolnosti — od števila prebivalstva, ne vpošteva se pa prav nič velikost prometa, tako da zadene isti davek onega, ki razpeča ogromne kvantitete, kakor onega, ki potoči nekaj litrov.

Tudi ne bi bilo odveč, ako bi se preuredil način plačevanja posebne davščine, ki tako, kakor je določen sedaj, izpostavlja vsled strogega formalizma obrtne stranke vedni nevarnosti, da jih zadenejo občutne globe in redovne kazni. Tudi je prilej dovolj za vsakokajše stranke, ki morajo vsak trenutek imeti pravljene bolete, da se izkažejo z njimi finančnim stražnikom. Polletje za polletjem se tudi pri nas predpiše znatne denarne kazni strankam, ker niso izpolnile vseh formalnosti. Noben izgovor, tudi izgovor v višjo silo ne pomaga pred finančno sodnijo stranki, ako ni vplačala najpošej 1. julija in 1. januarja posebne davščine.

Načrt zakona proti pijanstu pridrži v veljavnosti te reforme potrebne določbe, pač pa preureja obrtnopravna določila. Pred vsem navaja le sledče načine prodaje žganja: žganjetič, ki daje pravico, točiti žganje v poljubnih množinah v odprtih posodah vseh vrst ter tudi prodajati žganje v zaprtih steklenicah v poljubni množini. Žganjetič je vezan na koncesijo. Prav tako je vezana po novem zakonu na koncesijo detajlna trgovina z žganjem v žganjem v žganjem v zaprtih steklenicah. V ostalem se obračuna načina ujemata. Malaprodaža žganja mora polagoma izginiti, ker se nove koncesije ne bodo več izdajale. Malaprodaža se namerava odpraviti zategadelj, ker je zloraba prav lahko mogoča: od maleprodaje pa do žganjetiča je prav bližu. Iz istega razloga se hoče tudi detajlna trgovina z žganjem vezati na koncesijo, vrhutega pa določiti, da se ne dovoli detajljne prodaje v steklenicah, ki so manjše od $\frac{1}{4}$ litra. Tretji način prodaje žganja je trgovina z žganimi opojnimi pijačami v zaprtih steklenicah, ki drže vsaj pet litrov. Tačna obrtovanje je smatrati za svoboden obrt. Tej preureditvi ne bi bilo s stališča trgovine ugovarjati drugo, kakor omejevanje prodaje na debelo v tem pogledu, da se predpisuje za prte posode. To določilo je tem strožje, ker zadene vsled izrecnega poudarka tudi izdelovalce žganja, posledicata tega pa bode prav neljublji zlasti za one posestnike malih žgalnih pravip, ki običajno prodajajo svoje žganje v manjših množinah po 1 ali po $\frac{1}{2}$ litra naravnost konzumentom. Zadeti bodo torej prav tisti sloji, proti katrim ima zakonodajstvo najmanj vzroka obračati svojo strogost. Trpelj pa bodo tudi izdelovalci likerjev in grenač, ker svojih odjemalcev ne bodo smeli zalagati z običajnimi malimi steklenicami. V tem pogledu zakonski načrt ni srečen, in je vrlo potreben remedij.

Zakonski načrt določa, da se potom deželnih zakonov normira število koncesij za žganjetič in detajlno trgovino v posameznih občinah. Glavna tendenca zakona, ki je, kakor pove-

dano, ta, da se zmanjša kolikor moč število žganjetičov, se jasno kaže tudi v tem, kar zakon zahteva glede lokalov, v katerih se izvršuje žganjetič. V prostorih, kje se žganje toči, se namreč ne sme izvrševati še kak drugi obrt, izjema je dovoljena le pri gostilničarjih. To določilo zadeje marsikaterega trgovca kaj neprjetno. Znana dejstvo je, da se sedaj v mnogih trgovinah hkrat tudi toči žganje. To bode, če obvezajo določila načrta, moralno nehati. Trgovce bode vsled tega prisiljeni, prekrbeti si za žganjetič ali posebno obrtovanje ali pa opustiti žganjetič. Tudi v tem primeru se nam zdi, da zadeje zakonodajec tiste, ki tega ne zaslužijo. Teško bode ugovarjati, če trdim, da se tam, kjer se žganje toči v trgovinah poleg ostalih poslov, ne pomanjčuje čez mero, trgovcem je za dober glas svojega lokalnega in gotovo zaradi nekaj kozarčkov žganja več ne bodo riskirali izgube drugih odjemalcev. Alkoholizem pospešujejo v prvi vrsti žganjetiči v ozemlju menov, besede, one beznice, kjer se redno in izključno toči žganje. Te določbe za detajlno trgovino z žganjem, za malo prodajo ne veljajo. Pripomniti je, da ima novi zakonski načrt stroge določbe za one prodajalce in točilce žganja, ki se ne drže zakona; med temi odtegnitev obrtne pravice. Načrt navaja prehodne določbe za one izdelovalce in prodajalce žganja, ki obvrtejo že na podlagi starejših pravic ter postavlja kot odločilen rok 1. oktober 1902.

To so v glavnem obrtnopravna določila. Načrtima vrhutega tudi privato in kazenskopravne določbe. Privato-nopravne določbe obstoje v tem, da proglašajo dolgo, ki so nastali vsled točenja žganja v gostilnah in žganjetičih, za neizložljive. Kazenskopravne določbe navajajo kazni, ki zadenejo pijance iz navade ter krčmarje, ki dajejo žganje pijanim gostom.

Glasovi iz Idrije.

Higijena v cerkvi. Ker je to velevažno vprašanje vsled hvalevredne inicijative III. katoliškega shoda postalo posebno akutno, naj bo tudi nam dovoljeno, podati malo sličico o „higijeni“ v cerkvi. Minolo nedeljno je bil na Planinskem goru velik romarski shod. Zbral se je že na predvečer na stotine pobožnega ljudstva in ker niso dobili zunaj prenočišča, „ložirali“ so kar v cerkvi po teh in klopih. Kdor bi bil o počasi hodil po cerkvi, bi se bil sprehabjal po najdragocenejših pogrinjalih, po mladih in starejših, moških in ženskih telesih. Telo ob telesu, glava ob glavi. Da si ne bode kdo kaj pregrešnega mislil, bodo resnici na ljubo konstatirano, da je bila cerkev razsvitljena. Lahko si je predstavljati, kakšen strašanski smrad je moral vladati v tem hramu božjem, ko zjutraj niti menih, ki je vendar vajen takih shodov, ni hotel preje spovedovati, predno so izzračili cerkev. Evo ga polja za delovanje, črni gospodje! V tem bi pač lahko poučili ljudi, da jim ni treba skrbeti samo za snažnost duše, ampak tudi za snažnost telesa. Potem bi pa več toliko ljudi, ki niso bili več čisti, odkar jih je babica okopala. Pa je težko, ker baje niti lemenatarji niso dosti boljši!

Začetek šole se bliža. Vsak dan vidiš vse polno tujcev v našem mestu, ki so pripeljali svoje sinove v realko. To pač dokazuje, da naš ljubljeni zavod napreduje. Zato opazljamo rodoljube po vsem Slovenskem, da agitirajo za edino slovensko realko. Stanovanja

Os

so v Idriji cenena, šola sama pa ima same mlade in delavne učne moči, da ne govorimo o najmodernejših učilih. Šolinine nič! Kdor hoče svojega sina po ceni izštudirati, naj ga vpiše v idrijsko realko.

Stedimo do sledno! Pri predzadnji občinski seji se je grajalo, da se nekaterim realčnim učiteljem izplačujejo nadure in se je zlasti omenjalo katehta g. Plečnika, češ da uči samo 14 ur na teden in se mu izmed teh dve posebno nagradita. Kakor smo izvedeli, sta ti dve posebno nagradeni ur posvečeni nedeljski pridigi. Ali bi ne bilo umestno, da se nedeljska maša s pridigo vred sploh odpravi in s tem prihranijo nagrade za te nadure?! Opozarjamo na to občinski svet, da to ukrene. Če n. pr. višja dekliska šola v Ljubljani prestane brez nedeljske maše, bo tudi idrijska realka. Kaj je morda idrijski občinski svet manj napred kot ljubljanski?! Upamo, da tudi ravnateljstvo ne bo imelo ničesar proti temu, če se odpravijo nepotrebne nedeljske maše za realce. Na delo torej ob pričetku šolskega leta!

Iveri iz zadnje občinske seje. G. Kavčič se še vedno ni legitimiral, koga da zastopa v občinskem svetu. Na "Judstvo" se sedaj ne bode mogel opirati.

Dopisi.

Iz Borovnice Na vse načine trudi se "Slovenčeva" stranka, da bi oprali v javnosti našega župnika. Ali kolikorkrat zine, tiskrat se zlaže. To je zlasti sedaj znano, ko so nam razmere pred očmi, ter vsak občan ve, koliko je resnice na stvari. Ako se nič zgodilo, čemu je bilo toliko priček deklisc zaslisanih, katere so se od strani župnikovih ožjih prijateljev indirektno pripravljale, da naj resnice ne izpovedo, ter naj rečejo, da ne vejo kaj povedati. Vam je li to znano? Hocete, da vam jih z imenom nastojemo, ter odkrijemo, kako se je ob svojem času delalo z šolsko deklico Franciško Škvarcu, katera je bila pri neki sorodnici župnikovi, ki je sedaj obtežilna priča proti župniku. Kako je govorila ta sladkoginjena babura njenim sosedom in drugim, kaj se počenja z dekletom? Ali hocete, da se vam to prihodnjč v javnosti pove? Morali bi to storiti, dasi neradi, ker bi jo mogoče spravili od dobre sklede, h kateri so jo zadnji čas povabili. Da pa nismo imeli nikake gonje proti župniku, priča to, da se je v javnosti govorilo že pred leti, kako dobra pestunja je naš župnik, in da samo bitja ženskega spola zible na svojih blagoslovljenih kolegih, druge pa blagoslovila okolu ušes. Ali smo kaj storili zaradi tega nismo li molčali, dokler niso zagnale hrupnega vpitja farške babure. Prizadetih je mnogo, ki žele, naj se župnik odstrani. Največ teh ljudi je na klerikalni strani. Ti so prvi vzdignili hrup, ter se pritoževali nad csebo župnikovo. Sploh pa sedaj, kakov rečeno, ne budem pisali o tej stvari do obravnave, če pa hoče "Slovenčev" dopisnik kaj več izvedeti, naj se obrne do g. kaplana V. Kadiša, ali Ribičeve Nane v Borovnici.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 15. septembra.

Bać — fehač — berač. Moralično kvalitetno ljubljanskega škofa je najlaglje spoznati iz njegovega postopanja v denarnih rečeh. Ko je An-

zanjo pravi triumf, ki ji je napolnil srce in dušo z radostjo in s ponosom.

Veseleč se sedanosti in trdno zaupajoč v še veselejšo prihodnost se je bila to noč razkropila mengiška grajska družba. Samo en član te družbe je legal ta večer potr in žalosten k počitku: to je bil Krištof Zlatopoljec.

"Tako se dostikrat zasluje stvari, ki jih zasleduje človek z največjo vremeno in strastjo," je menil Krištof sam pri sebi. "Človek misli, da se spočije, ko se enkrat približa svojemu smotru, a mesto do počitka zaide v obup."

Ko je bil Krištof Zlatopoljec pod tujim imenom prestolil prag mengiškega gradu, so ga vsi grajski prebivalci sovražili in ga imeli na sumu, da jih hoče ugonobiti. Zbegal je vse s svojo drznostjo in s svojimi opomnjami o raznih tajnostih, in potem mirno počival, dočim so tisto noč vsi prizadeti grajski prebivalci trepetali strahu.

Zdaj je dosegel Krištof, kar je želelo njegovo srce in za kar se je toliko trudil in prestal toliko nevarnosti in nadčloveškega duševnega in

ton Bonaventura Jeglič postal ljubljanski škof, je bilo njegovo prvo deljanje, da je napravil velik "puš". Tista država, ki sicer nikomur ne posodi niti vinarja, pa če bi mu s tem življenje rešila, je posodila škofu 20.000 krov. Posodila jih je brez vseh težav. Saj pa je škof svojo prošnjo tudi dobrot utemeljil. Tako se je škof bahal, da je bilo kaj. V svoji prošnji je povedal, da bo imel kot škof denarja kakor toče. Obširno je popisoval, da ima ljubljanski škof ogromne dohodke in da bo zanj prava igrača, odplačati posojilo v nekaterih letih takoj po 4000 do 5000 krov na leto. Tedaj je nastopal Anton Bonaventura kot bać, kot pravi kmetski bahač, ki se zdi najbolj imenitnego, kadar žvenkija s tolarij. Potem se je škof posvetil dušebrižništvu, čigar glavni del je po njegovi sodbi — pridobivanje denarja. Lovu na denar se je posvetil škof z veliko vnemo in čudovito spretnostjo. Sam se je javno pohvalil, da izpreša na leto do 100.000 K iz ljudstva in to izpreševanje se neumorno nadaljuje. To je dokaz, da je škof nedosežna kapaciteta kot fehač. A sedaj je naenkrat postal — bać. Tak revež je, da bi se ga še kamen usmilil. Ministrstvo, ki še nikoli nobenemu škofu ni skrivilo lasu, je ljubljanskemu škofu naložilo 18.000 K letnega davka. Škof je pa tega davka le nekaj malega plačal in tako je na zastankih od 1. januarja 1901 do 31. decembra 1905 dolžan držati že 75.000 K, kar smo vse pred kratkim natančno obrazložili. Škof je zdaj nastopal kot bać. Vložil je prošnjo, naj se mu zastanek na davku v znesku 75.000 K daruje in odpis sploh ves naloženi davek, češ, da je tak revež, da ničesar ne more plačati. Tako milo je popisal škof svoje beraštv, kakor da bi bil že zadnjo srebrno žlico poslal v zastavljalnico, tako ginaljivo je naslikal svojo revščino, da se je grof Chorinsky na glas jokal, ko je pisal priporočilo ministrstvu, naj se škofu ves davek odpis in naj se mu daruje zastanek 75.000 krov. Radovedni smo, če bodo pri ministrstvu primerjali škofovo beraštv, zapisano v svojčasni prošnji za posojilo 20.000 krov s škofovo beraštvijo, popisano v sedanji prošnji za odpis 75.000 krov dolga in 18.000 krov letnega davka. Škof je napel vse strune, da bi dosegel ta odpis. Razen prošnje na vladu, je pisal različnim visokim osebam na dvoru, naj se zanj zavamejo in poskrbe, da se mu daruje dolg in odpis davek, tako da smo že res radovedni, kaj da bo.

Pribita resnica. Dr. Šusteršič je na katol. shodu govoril tudi sledede: "Sicer ljubimo in spoštujeemo svoje duhovnike zaradi njihovega preuvišenega (!) zvanja, ali nikakor nečemo, da bi gospodovali v posvetnih stvareh, o katerih smo mi sami gospodarji. Tudi ne poznam nobenega duhovnika, ki bi hotel gospodovati nad menoj v posvetnih stvareh,

telesnega napora. Postal je zaupnik Nikolaja Kolovškega in njegov najboljši prijatelj; užival je neomejeno zaupanje Nikolajevi rodone in njenih prijateljev, ljubila ga je Marija Saloma. Bil je gospodar Kolovškega rodu, imel je zdaj v rokah vse niti, da je mogel splesti iz njih tisto strašno osveto, ki jo je prisegel na razvalinah zlatopoljskega gradu in vendar je bila ta noč za njegove sovražnike noč brezsrbnega in zadoljnega miru, zanj pa noč tuge in bolesti.

Prišedši v svoje stanovanje je našel Krištof v obednici skrivenostnega viteza, ki mu je prinesel na zmagovalje tajinstven pergament. Tuječ je bil odložil šljem.

"Oče," je vzkliknil Krištof Zlatopoljec in je hitel proti staremu možu, da bi ga objel in pritisnil na svoje srce, a starec je naglo vstal in se umaknil. njegovi pogled je bil tako resen in očitajoč, da je Krištof hipoma obstal in se ni upal stopiti k očetu. Krištof je poskusil uganiti, kaj da je očetu in zakaj se brani sinovega objema. Rad bi bil vprašal, a ni se upal, vedoč, da bi očeta le bolelo, če bi ga sin spravil v zadrego

— ne vem ali kdo izmed vas kakšnega takega gospoda pozna (Klici: "Ne") Torej kako mi pridemo do tega, da smo klerikalci!" Oj Matiček, lagati je greh, so rekli oče lažnjivemu sinu. Tudi mi pravimo dr. Šusteršič: Lagati je greh! Srečni ljudje katoliškega shoda, ki niso poznali nobenega "gospoda," ki bi hotel gospodovati nad njimi. Kdo pa je prignal te politične koštrunčke skupaj? "Gospodje." Kdo jim prepoveduje brati napredne liste? "Gospodje." Kdo jim prepoveduje pristopati v napredna društva? "Gospodje." Oj, koštrunčki, ki ste bili na katoliškem shodu, to so vas vlekli "gospodje," ko so si upali vprašati, če pozna kdo kogatega takega gospoda! Dr. Šusteršič zna mojstersko farbat! Zasluži papežev red.

Prezgodnje veselje. Meseca februarja so klerikalci in njih zavezniki na Jesenicah upozorili na obč. seji velikanski škandal, tako da se seja ni mogla mirno izvršiti. Jurist g. Cham, ki si je pridobil velikih zaslug za prevrat na Jesenicah, je to stvar naznani drž. pravdništvo. V tem naznaniu ni nikogar obdolžil ne kakega hudočlava, ne kakega prestopnika, nego je le nave del fakta, prepuščivši drž. pravdništvo da odloči, je li so ta dejanja kazniva ali ne. Drž. pravdništvo je dalo stvar preiskati in je potem ustavilo vsako postopanje, kakor je pač že praksa, kadar se gre za klerikalce in njih zaveznike. Tovarniški uradnik Pongratz, ki je bil takrat zaveznič klerikalcev, je vsled tega tožil Chamu. Prva obravnava se je vršila v Ljubljani, in je bil Cham oproščen. Ta razsodba pa je bila radi neke formalne napake razveljavljena in se je druga obravnava vršila v Kranjski gori. Pri ti obravnavi je bil Cham obsojen na 30 K globe, obsojen v nasprotju z vso prakso vseh avstrijskih sodišč. Vsak državljan ima ne samo pravico, namreč celo dolžnost, da naznani, če mu se zdi kaj sumljivo, pristojni oblasti. Kar je Cham naznani, so priče do pice potrdile kot resnično, in zato ni v njegovem naznaniu absolutno nobenega žaljenja na časti. Kakor rečeno, je razsodba kranjsko-gorskega sodišča v direktnem nasprotju z vso prakso, "Slovenec" pa se veseli prezgodaj, ker je bil na klerikalnih shodih zelo agilen. Učitelj K. Hlebec bi bil veliko bolje storil, da je molčal, ne pa prodajal na shodu v Vevčah svojo "silno moč", o kateri vsakdo ve, da je bolj jetična. Njegovo katoličanstvo pa je najbolje opisal vsakemu, kdo ga je hotel poslušati pokojni kopanjski župnik Avguštin. Vsakemu je pripovedoval o onem Hlebecem "ideal" iz ljubljanske tobačne tovarne in njegovih obiskih. — Župnik Avguštin je stal vedno pred vratmi c. kr. okrajnega šolskega sveta in ondi moledoval, da naj Hlebeca čim preje premestijo s Kopanja in to radi njegovega "vzglednega", "prevročega" katoličanega. Ej, Hlebec, saj se poznamo! V Devici Mariji v Polju bode v doblednem času izpraznjeno nadučiteljsko mesto in — no, učitelj K. Hlebec je velik katolik in mučenik katoličke misli. Na svidenje, gospod Hlebec!

Čitalnica v Št. Vidu nad Ljubljano praznuje v nedeljo svojo 40letnico. Ustanovila jo je za narod navdušena gdč. Lucinka Kraljčeva, župnika Blaža Potočnika so pa komaj pripravili do tega, da je prevzel predsedstvo. To težko rojeno dete je tudi precej revno živel, a vendar prizakalo 40. leto svojega rojstva. Poštevno zadnjih 10 let ni imela ta čitalnica nič drugega opravila, kakor da je kolportirala 10–14 "Slovenec" med ljudi, ter s svojo zastavo paradirala na različnih shodih naših klerikalcev. Zato se pa ne moremo zanj navdušiti, ker take klerikalne čitalnice za napreddek naroda ne morejo in tudi ne smejo nič storiti, nego le pomagajo klerikalcem, da dalje drže ljudi v svoji oblasti.

Hujskarija proti slovenskim trgovcem in obrtnikom. Iz

s katerimkoli vprašanjem, saj ni mogoč govoriti.

Stala sta drug pred drugim in si se reproglelata v oči. In zdaj so se odprle rane Krištofovega srca. Spomnil se je, kako so očeta ponižali, trpinčili in mu izrezali jezik; spomnil se je, kako so sestro onečaščali, dokler ni umrla in v duhu je videl razvaline zlatopoljskega gradu, pod katerimi je po dolgih letih videl očeta — pohabljenega in sestro — umorjeno.

Zdaj je tudi uganil, kaj da je očetu, zakaj ni pustil, da bi se mu sin približal, uganil je, da mu oče več ne zaupa, ker si ne zna tolmačiti sinovega postopanja, ker ima sina na sumu, da je pozabil na svojo sinovsko dolžnost, na strašno zlo, ki je zadelo njegovo rodovino, na zaprizedeno osveto. Jasno je bral sedaj v očetovem pogledu očitanje, da je izdajalec svojega rodu in da se je prodal tistim, ki jim je obljudil osveto za njih vnebovpriča hudodelstva.

Začel je begati po sobani, kakor bi bil iz uma, dočim se je starec stisnil v kot pri peči, in je s temnimi nezaupnimi pogledi sledil sinu.

"Ah, oče, oče; jaz vam ne morem ničesar povedati in ničesar raz-

pa prefriganih katoličanov ni nič ustršilo. Pomagali so si na ta način, da so pritiskali na visitke stampilijo od "Kat. društva rokod. pomočnikov" (kteri niti več ne živi) in ond otnej brivej jih je pa razdal med ljudi, a ne v Št. Vidu nego — v Ljubljani. Zato je pa bilo toliko vstopnic razdan. Kdor zna, pa zna!

"Veren katoličan". Piše se nam: "Slovenec" od minolega petka poroča o klerikalnem shodu na Vevčah med drugim sledi: "Gospod učitelj K. Hlebec pravi, da nam shod na Fužinah lepo kaže, kako se naši nasprotniki združujejo; združujmo se tudi mi, da bo tako naša moč silnejša v vojski z nasprotnikom. Glede na mesečne shode pravi, da je pripravljen večkrat prevzeti poučna predavanja. Jerih se zahvaljuje predgovorniku in izraža veselje nad tem, da se upa nastopati kot veren katoličan, ki se ne boji svojih kolegov. (Klici: Čast mu!) Kdo je ta famozni Jerih, nas ne zanima; pač pa nas zanima, kdo je veren katoličan, ki se ne boji svojih kolegov. To nam je povedal Jerih. Veren katoličan je tisti, ki nastopi na klerikalnih shodih. Veren katoličan je tudi roparski morilec Alojzij Župevc, ker ta je bil na klerikalnih shodih zelo agilen. Učitelj K. Hlebec bi bil veliko bolje storil, da je molčal, ne pa prodajal na shodu v Vevčah svojo "silno moč", o kateri vsakdo ve, da je bolj jetična. Njegovo katoličanstvo pa je najbolje opisal vsakemu, kdo ga je hotel poslušati pokojni kopanjski župnik Avguštin. Vsakemu je pripovedoval o onem Hlebecem "ideal" iz ljubljanske tobačne tovarne in njegovih obiskih. — Župnik Avguštin je stal vedno pred vratmi c. kr. okrajnega šolskega sveta in ondi moledoval, da naj Hlebeca čim preje premestijo s Kopanja in to radi njegovega "vzglednega", "prevročega" katoličanega. Ej, Hlebec, saj se poznamo! V Devici Mariji v Polju bode v doblednem času izpraznjeno nadučiteljsko mesto in — no, učitelj K. Hlebec je velik katolik in mučenik katoličke misli. Na svidenje, gospod Hlebec!

Professorska vest. Profesor na II. drž. gimnaziji v Ljubljani g. M. Sinkovič je imenovan za glavnega učitelja na tukajšnji ženski pripravnici

"Osma". Štev. 45. Vsebina

Mučne sanje. — Gospod Otrobar govori — Gospo tercijalki. — Pelitranovi štruklji, kislá repa in liberalni zmaj. (Crtica iz življenja presvetlega kneza in pastirja.) — Od kosmatega dobička katoličkega shoda ... — Podobe: Novodobni Martin Krpan. — (Edini, paradni) jezdec na "sijajnem" katoličkem shodu v Ljubljani. — Palsiki, naročeni za deželní muzej. — Nekoliko "cvetov" vernega naroda.

Visok gost. Včeraj dopondelje se je nastanil v hotelu pri "Slovenec" ruski princ Abamelek Lazarov iz Postojne in spremstvom in se je danes popoldne odpeljal v Postojno, kjer si ogleda postojansko jamo. Princ se zelo zanima za naše naravne krasote. Včeraj si je ogledal slap v Fužinah in Studenc, potem pa je šel na Posavje in v Kleče. Ogledal si bode tudi podzemsko jamo v Divači, potem pa se odpelje dalje.

Operni pevec Stanislav Orželski, bivši član slov. opere v Ljubljani, je angažovan za stalnega člana srbškega narodnega gledališča v Belgradu. Tako poroča belgradski "Mali Zurnal".

Pod naslovom "Uspon na Triglav" opisuje g. ravnatelj Ivan Ančel v četrtekšnjem "Pokretu" svojo pot na Triglav. Pisec ne more dovolj prehvaliti krasote triglavskega pohorja ter pozivlja Hrvate, naj bi v večjem številu posečali Gorenjsko in divne njene gorske kraje.

Dalje v prilogi.

Ni mi mar, kaj govore Kamničanji in njihovi zavezniki. Služil sem jimi pošteno in dobro, a izdali so me in zato sem jih kaznoval. Izpolnil bom kar sem se namenil in kar sem obljubil in gorje vsakemu, kdo bi mi stopil na pot ali bi me hotel ovirati. Preveč sem že žrtvoval in preveč sem že trpel, da bi se mogel zadowoliti z navadno osveto. Smrt mojih sovražnikov, hitra smrt, ni nik

Dober svet. Neka žena je šla pred kratkim na božjo pot na Sv. Višarje in je tamkaj opravila tudi spoved. Pri spovedi je vprašala tudi za dober svet v delikatni zadevi. „Kočko otrok pa že imaš,“ je vprašal spovednik. „Štiri — pa več bi jih ne marala. Že tako težko izhajamo. Prosim, ali se jih smem ubraniti?“ Tedaj pa je zagrmel spovednik: „Bog ne daj! Ubraniti se otrok, to je greh, ampak — purfelce nucaj.“ Komentarja ni treba.

Odbor „Gospodinjske šole“ naznana s tem, da se prične pouk v kuhanju, likanju in šivanju dne 15. septembra t. l. Učenek se sprejme 10 do 12. Odbor bo gledal na to, da se dobe po možnosti dobre učne moći za ta zavod, da bo dosegel pri učenkah kar največje uspehe. Tudi bo skrbel za to, da bo vladala na zavodu disciplina in red. — Zaeno opozarja tem potom odbor „Gospodinjske šole“ slavno občinstvo, dame in gospode, ki se jim nudi tukaj prilika, da naročijo dobro in ceno obed ter večerjo. Tudi se bo dajalo jedi čez ulico. Prav tako se bodo sprejemala naročila za razne slovenske prilike, kakor krste, ženitovanja itd.

Kmetijski shod se vrši jutri, v nedeljo dne 16. septembra, popoldne ob 3. uri v Dolskem v šolskih prostorih. Govoril bode deželniki mlekarji nadzornik Radoslav Legvart iz Ljubljane, „O propadu kmetstva stanu in kako mu je odpomoči“ in „O mlekarstvu in živinoreji“.

Tovarno sezida na Vrhniku g. Ivan Tomšič za strojarstvo.

15krat je udarila strela v Rovtah pri Logatu v ponedeljek popoldne okoli 5. ure, a k sreči ni nikoli užgala. Zadela je le skale in drevesa. Nato se je usula silna toča.

Zgradba šole. V Javorju pri Idriji začno zidati šolsko poslopje za enorazrednico, v Poljanah pri Skofji Loki pa tako za trirazrednico.

Talijo za rešitev življenja v znesku 105 K je dobil Anton Milharčič iz Žej pri Postojni, ker je z lastno smrtno nevarnostjo rešil iz vode otroka Jakoba Gorupa in Beto Fatur.

Javna ljudska knjižnica se je ravnokrat ustanovila v Radovljici za sodni okraj radovljški. Svoje prostore ima v občinski pisarni. Uradije vsako soboto od 11.—12. ure in vsako nedeljo od 9.—10. ure. Da se knjižnica spopolni v vsakem oziru, se tem potom prosijo vsi ou p. n. rodoljubi, ki lahko utrpe kako bo lojšo knjigo, da jo pošljejo „javni ljudski knjižnici“. Hvaležni jim bodo vse bralke in bralci te knjižnice.

Veselica novomeške ženske podružnice Ciril-Metodove družbe, prirejena 9. t. m. na vrtu gostilne pri Müllerju tik kolodvora, se je izborno obnesla, dasiravno je bila vistega popoldne vročina že kar neznašna, prah po cesti pa skoraj ped visok, in dasiravno se je koj po pričetku veselice vsala velika ploha namešana s točo. Iz vseh slojev meščanstva je bila kaj velika udeležba; videti je bilo pa tudi veliko Topličank in Topličanov, zato je bil vrt ves zaseden. Najbolj so ugašali pevci, ki so pelj lepo vkljub temu, da je bil zbor prej kot ne le improviziran. Meščanske garde godba je prav pridno svirala, v sosedni goštinsko sobi se je pa mladi svet sukal, da je bilo veselje. Gostilničar g. Müller je tudi svoje storil in postregel goston z izbornim kapljico. Skratka, vse je bilo narodno čutemo sreču po godu, le nekaj je pa vendar marsikdo pogrešal. Nikdo se ni spomnil v primerni napitnici — katerih pa žal sploh ni bilo — naših vrlih častitih narodnih dam, odrbnic podružničnih, katere so veselico tako požrtvovalno priedile in redile. Zato naj jim bode na tem mestu izrečena prelepa hvala. Živele vse skupaj, osobito pa načelnica podružnice, gospa dr. Žitekova. Naj bi lepemu vzgledu ženske podružnice, v kratkem sledila moška podružnica.

Obisk Marijinih devic v Metliki. Piše se nam: V sredo 12. t. m. smo bili Metličani pač srečni ljudje! Naše „grešno“, „liberalno“ mesto so posebni brunne device iz Stopič pri Novem Mestu. Zjutraj okrog devete ure so prikorakale pevaje z mogočnimi šopki — znak čistosti? — in neobhodno potrebnimi cekarji po trgu v cerkev in odšle potem k Trem Faram. Seveda je prišel z njimi tudi njih prednik-črnosuški, a ni spremjal svoje garde, ampak se pripeljal k našim maziljencem. Saj „guspid“ ne morejo hoditi peš tako daleč — okrog 6 ur hoda — kot „nedolžne devičice.“ Okrog 3. ure pop. so prišle zoper pevaje v cerkev nazaj v Metliko. Videlo se jim je na obrazu, da se zavedajo svetosti, stopanje po trgu — uh! tako liberalnega mesta! Po britkem slovesu z našimi „uglednimi“ Mar. hčerkami so odkarakale. Njih voditelja ni bilo seveda nikjer. In čuje! Ob sobotah navadno zvoni za nedeljo tako tiho, žalostno, a sedaj so se oglastili zvonovi lepo, obrano! In na čast nevednim devičicam! Saj so vendar Metličani znili zvone. Ali ni škoda zvoni

pri taki priliki. Da bi nas le še obiskovalo od kje drugje „hčerke“, da bi se jih zapet z zvonenjem počastilo. Saj za druge zvone bodo Metličani kaj radi prispolovali! Sploh pri nas cvete sveto življenje. Dasiravno je odšel Jevan* še zmiraj imajo pevne vaje do desete ure v farfovju in potem hodijo po noči z Mar. sinovi v oddljene vasi domov. — Kadaj bo zopet katera devic romala v — Rim? Zdaj se pa bode gotovo molilo za budobnega — „liberalca“.

Vodovod na Rakih se je izročil svojemu namenu, ko je okrajno glavarstvo krsko izdalo svoj konsens za njegovo uporabo.

Obesil se je v Cvičljarijih pri Kočevju 72letni Pavel Weber v svoji sobi. Samomoriles je bil zelo vdán pijači in si je končal življenje najbrž v hipni blaznosti. Njegov brat je umrl v blaznici. Pred 10 leti je ubil s se-kiro ženo brez vsakega vzroka.

Ljudska veselica v Hrastniku se je nad vse sijajno obnesla. Na stotine tujcev in domačinov je prihitelo, da se porazvesele med seboj, pomorejo k častnemu gmotnemu uspehu in vzbudijo narodno zavest v zaspanem Hrastniku. Videli smo goste iz Ljubljane, Litije, Zagorja, Zidanege mosta, Rajhenburga, Razborja, Rimskih toplic i. dr. Zlasti pa nas je posetilo lepo število Trboveljcev. Čast jim! Naši diletantje so vrlo pogodili in imenitno rešili svoje vloge. Po obeh igrah se je razvilo na lično okrašenem slavnostnem prostoru šumno, razposajeno življenje. Godba sl. „Pazn. in del. podp. društva“ v Trbovljah je z največjim uspehom marljivo zabavala stotere poslušalce; naše srčanke gospice so z vnero prodajale razglednice, slaščice, jestvine i. dr., na plesišu pa je vladalo do poznega jutra burno veselje. Ta dan ostane Hrastničanom neizbrisljiv in dobili smo zavest, da, če stojite za nami vi sosedje, se razbijajo ob Hrastniku vsi nemški navali.

Iz Radeč pri Zidanem mostu. V našem naprednejšem trgu smo imeli 8. in 9. t. m. kar dve ljudski veselici na prostem. Prvo je priredilo naše prostovoljno požarno društvo pod novim načelnikom in podnačelnikom. Društvo se je po izbacnjenu bivšega intrigantnega podnačelnika nanovo ukreplilo. Veselica se je obnesla nad vse pričakovanje dobro in je ljudstvo domača kakor tuje z mnogobrojnim obiskom pokazalo do društva posebne simpatije. — Drugo veselico je priredilo pevsko in tamburaško društvo „Kum“. Vršči bi se imela tisti večer kakor požarne brambe zgolj iz konkurenčne zavisti, najbrže nahujskano po bivšem podnačelniku gasilnega društva. Tudi na-pram tej veselici zbobnani po bogatih reklamah je občinstvo pokazalo naklonjenost; a je bilo docela prevarano in ni imelo razen godbe nobenega užitka in se je po preteklu par ur nejevoljno razšlo. Nad vse tragedijen pa je bil zaključek te veselice. Neki društvenik „Kuma“ pripravajoč učiteljskemu poklicu, menda ozljoveni radi slabega uspeha, se je takoj ialeč spozabil, da je okoli polnoči nekega 13letnega dečka, ki je bil kot donašalec ves večer društva na razpolago, brez vsakega povoda tako surovo pretepel in osuval, da leži sedaj smrtno bolan pri svojih starših in ga je moral priti previdet duhovnik 13. t. m. Skušalo se je drugi dan vso stvar potlačiti — saj je presuvani deček samo otrok revnega vinogradnika — vendor pa se to ni posrečil, ker je zvedela o tem žandarmerija in podala o tem junaškem učiteljevem činu ovadbo.

Iz Maribora se nam piše: Pripravljalni odbor „Mariborskega Sokola“ in pevsko in bralno društvo „Maribor“ priredita dne 16. t. m. na vrtu „Narodnega doma“ oziroma ob slabem vremenu v notranjih prostorih „Narodnega doma“ veselico. Na sporednu je petje društva „Maribor“, te-lovadba — proste vaje in vaje na orodju — bodočih mariborskih Sokolov. Sodeluje narodna godba iz Slov. Bistric. Ker nastopijo prvikrat bodoči mariborski Sokoli in je čistično namenjen fondu „Mariborskega Sokola“, se pričakuje mnogoštevilne udeležbe.

Slovenebistriški „Narodni dom“ za šulferajnsko slavnost. Na malo Šmaren so slovenebistriški nemškutarji imeli šulferajnsko slavnost. Hajalo se je in frankfurtske cunje so visele po mestu. Da je bila slavnost popolna, poskrbel je „Nar. dom“, ki je blagodurošno posodil haj-lovec mize in stole!

Strela je udarila v nedeljo v gospodarsko poslopje pri vinogra-dih graščaka Pongratza v Prerodu v Slovenskih goricah. Škoda je 3000 K, ker je poslopje popolnoma pogorelo.

Nemčurska podivjanost. Ko je prišlo 5. t. m. več narodnih Slo-vencev borovskih skozi Borovlje in pelo slovenske pesmi, so jih napadli neke meje nemškutarji s kamnjem, pest debelim. Ko so fantje nato preiskali prostor za mejo, so se napadalci že vsi poizgubili in poskrbeli.

Moralna v praksi. V Splitu je bil jezuit Piemonte te dni aretovan, ker je hotel na nekem dečku izvršiti nemravnino delo. Odvedli so ga

Nemška kultura res prav imenitno evte!

Povsko in glasbene društvo v Gorici naznanja, da se prične šolsko leto 1906/07. z dnem 1. oktobra 1906. Vpisovanje za učence vršilo se bo od 15. septembra do 1. oktobra vsak dan izven nedelj ob 11. do 12^{1/2} dopoldne in od 4. do 5. popoldne v društvenih prostorih v „Trgovskem domu“. Šola podaja pouk v petji, glasbeni teoriji, na gosli in klavir v štirih tečajih. Zborovo petje se uči v skupnih vajah šolskih zborov in koncertnih zborov. Društvo pripredi, kakor vsako leto tekom 1906/7 dva velika koncerta in en javen nastop učencev. Pristop v pevski zbor je priglasiti ali pismeno na odbor ali ustmeno pri vajah za ženski zbor vsak ponedeljek in četrtek od 6. do 7. zvečer, za moški zbor vsak torek in petek od 8. do 9. zvečer v društvenih prostorih. Šolski in koncertni vodja ter učitelj petja in gosli je g. Josip Michl, absolvent praškega kon-servatorija, učitelj na klavir g. Emil Komel, izpršan pred komisijo za pouk v petju in glasbi na srednjih šolah pri c. kr. namestništvu na Dunaju. Podrobne informacije v navadnih urah ali pismeno daje šolski vodja.

Ogenj. Na Žagi pri Srpenici na Goriškem je pogorelo predvčerajšnjim 12. hiš.

Iz Divače se nam piše: Slovenski sprejem nadvojvode Frana Ferdinandu v Divači je bil res le nemški, kakor se bere že v „Slov. Narodu“ št. 208, toda omeniti se mora, da tega niso krivi Divačani, ker niti eden ni imel časti govoriti z nadvojvodo. Krasno okrašena postaja s slovenskimi, deželnimi in cesarskimi zastavami ter lipovimi vejci, ki je napravila na tjuštvo velik vtisk, za kar gre v prvi vrsti hvala žel. mojstru Makorattiju in nekaterim domačinom. — Menda je to inženirju S... grozno bodlo v oči, ker drugače ne bi vprašal, kdo da se je upal razobesiti na kurilnici drž. žel. slovensko trobojnico. Škoda, da ni bilo navzočega tudi glasovitega restavraterja Skalaka, ker bi se nam gotovo zopet nudil lep prizor, da bi ta gospod metal denarce ob zid z neprijetnim preprčanjem, da je Divača vendar le slovenska.

Vraže. V ponedeljek, 10. t. m. ob 3. uri zjutraj je trešilo v hišo nekega Sedmaka v Križu pri Trstu, kakor smo že poročali. Vsa hiša je bila hkrat v ognju, pridrlo je vse polno vaščanov na lice mesta in gledalo, kako gori, gasiti pa niso hoteli zato, ker je „božja strelica užgal“ in baje tako gašenje nič ne pomaga; vrhu tega pa je v vasi še vraža, da v takih slučajih pogori samo tista hiša, v katero je udarilo in in se tak ogenj drugih stavbišč ne prime. Ker se tudi v tem slučaju res ni prijet ogenj drugih hiš, ker je ploha lila, kakor iz škafa in varovala sosedna poslopja, se je mnenje sedaj že bolj utrdilo. Do tu bi bilo računati samo s človeško neumnostjo, ali neumestno je, da jih v tej veri še podpira in utruje domači duhoven, ki je baje takoj izjavil, da ne bo pogorela nobena druga hiša, kar pa bi bil menda lahko tudi kdo drug povedal, ki je videl, kako je lilo, ne da bi pri tem puščal ljudi pri neumni vraži, da se ogenj, zanet po streli, ne razširi na druge hiše. Taka vraža ima lahko grozne posledice in je najbrž tudi tamošnji duhoven prepričan, da bi se tak ogenj prijet cerkev in celo blagoslovljene farovske postelje.

Umobolen. 44letni Maksimilian Purga v Trstu je dobil predvčerajšnjim delirium tremens na cesti. Začel je silno razgrajati, trgati s seboj oblike in kričal, kot bi bil obseden. Bil je že večkrat v blaznici.

Brez blagoslova je bila vas Padriče pri Trstu na malo Šmaren, ker so prišle tudi ženske pet Običajno slovensko mašo je imel bazovski župnik Warto, pri čigar maši je pel vrtne zvone. — Neka dama je izgubila zlat prstan z brillantom, vreden 60 K. — Šolska učenca Leopold Demšar in Stanislav Verbič sta našla denarico z večjo vsoto denarja in jo oddala na magistrat.

S zvečje je hotel odplavati 44letni dinar Dominik Rigolo v Trstu, zato je skočil v morje v samomornil-nem namenu. O pravem času so gaše potegnili na suho. Vzrok poskušenemu samomoru domači prepri-

Ponarejen denar. V Trstu so zasledili ponarejene srebrne gol-di-narje, dunajska vlada je pa naznala na Reko, da krožijo v prometu tudi ponarejeni 50kronski bankovci.

Kaplan Ivan Mezinec je premešen iz Devina v Bilje. Torej so vendar pomagale pritožbe zoper njega in bile na vsak način opravičene, ker brez vzroka se ne prestavlja nikogar.

Moralna v praksi. V Splitu je bil jezuit Piemonte te dni aretovan, ker je hotel na nekem dečku izvršiti nemravnino delo. Odvedli so ga

v zaderške zapore. Tako poroča „Pokret“. Klerikalno „Hrvatstvo“ priznava, da je bil Piemonte res aretovan zaradi takega čina, dostavlja pa, da ta čin še ni dokazan, zato da se je jezuita še ne sme soditi in se lahko zgoditi, da se izkaže nedolžnost posvečenega pohotneža. Prav po „Slovenčevu“!

Ubili so pri Bordonih v Italiji v prepisu na plesu Antonia Humarja iz Strmca pri Marijinem celju. V obmejni Idrijci so ubitega vrgli v vodo.

Trebuh mu je razparal. V Jarini pri Zagrebu je bila v neki gostilni veselica, na kateri so pogumno plesali. Ob 11. ponoči je pa godek zahteval od plesalcev groš. Kovač Adam Tomas se je temu uprl, vsled česar sta se z godecem sprila in začela pretepati. Godec je kovač udaril štirikrat čez glavo s pivskim vrčkom, da je bil ves krvav, kovač je pa vzel nož in razparal nasprotniku trebuh, da so mu čreva izstopila.

S sekiro je ubil v Zapolju na Hrvatskem Mijo Labić kovača Štefana Horvatiča. Vzrok je različno politično mišljenje.

Izlet ameriškega Sokola v Evropo. Prihodnje leto napravi okoli 3000 uniformiranih ameriških Sokolov izlet v Evropo. V Pragi bodo pri tej priloki velike slavnosti. Sokoli pridejo tudi v Ljubljano. Vožnja sem in tja bo stala le 30 dolarjev, ker bodo imeli Sokoli dva posebna parnika.

Continental Cagliostro gle-dališče Uferini prične danes, v soboto, 15. septembra, v grand hotelu „Union“ osemnajstočasno gostovanje s svojimi čudežnimi proizvajanjimi. Ta proizvajanja so čudoviti poizkusi višje salonske magike, fizike, optike, spiritzma in znanstvena predavanja, prevarjanja itd. Gospod Uferini, ki ga je velik ilustrovani časopis imenoval čarovnika z gumijevimi prstimi, si je na potovanju po Avstriji v Linetu, Gmundnu, Solnogradu, Gradcu, Mariبورu, pridobil svetovni sloves, njegova proizvajanja pa slone izvecine na porabi prirodnih sil in v praktični navedbi znanstvenih nauk, osobito mehanike in optike. Opozorjam na oglas tega odlčnega podjetja.

The Company Theatre Orient začne s svojim predstavami danes. Predst

stek I. razreda v Pariz. Njen mož si je prihranil 300 frankov, a se je vozil v III. razredu.

Soproga grofa Tolsteja je nevarno zbolela ter so jo morali operirati.

Nadvojvoda Fran Ferdinand je bil v Trebinju navdušeno sprejet. Pozdravil ga je tudi mostarski škof Bucovnjč.

Zaradi vohunstva so prijeli v pruski Šleziji bivšega avstrijskega častnika Hartmanna ter dobiti pri njem več vojaško važnih črtežev in mnogo avstrijskega ter francoskega denarja.

Zaprli so v Parizu avstrijskega vojaškega beguna Roberta Blau, ker je pri pariški tvrdki, kjer je služil, ukral draguljev za 50.000 frankov.

* Spomenik železnici. Angleško mesto Canterbury je dobilo v dar 75 let staro lokomotivo, ki jo je sloveči Stephenson sam izdelal za železnicu med Chanterburyjem in Whitestablem. Častiljivo starno so postavili na posebno mesto blizu mestnih vrat ter jo slovesno odkrili kot spomenik „ne samo na čast njenemu stvarniku, temuč tudi na čast Angleški, ki je dala svetu železnice“.

* Ali so vroči kopeli koristne? Nazori o tem so med zdravniki še vedno različni. Sanitetni svetnik dr. Winkler se je odločno izrekel proti vročim kopelim ter svare zdrave in bolne pred njimi, češ, da je to srednjeveški običaj, ko so se kopali v tako vroči vodi, da je marsikoga zadeba kap. Vroča voda zelo mnogo zahaja od kryne cirkulacije in regulacije topote; za starejše ljudi so vsled tega ti naporni poskusi naravnost nevarni. Vroči kopeli pa še tisti uplivajo po 4 do 6 mesecih ter provzročajo srčne slabosti, omedlevice in vrtoglavost. Nevarnost vročih kopeli pa se zmanjša, ako se vzame po vroči kopeli mrzla pršna kopel. Sloveči profesor dr. Rosin pa nasprotno zdravi gotove bolezni, posebno bledico, le z vročimi kopeli, ki imajo najmanj 40 stopinj.

* Zakaj imajo Amerika ke največ pravic? Neki Francoz je o tem napisal ravnokar celo knjigo. Pisatelj pravi, da fraza o ženskem raju v Ameriki ni izmišljena. Žena v Ameriki je res gospodar; svoji si vse moške pravice, pri tem pa ne pusti nobena svojih konvencionalnih pravic. Žene in dekleta delajo le, ako hočejo in kolikor hočejo. Žavarovana je v zakonu in izven zakona. Nedovoljen poljub mora moški dragu plačati, a za izpolnilo obljubo poroke mora plačati z globo in s tako odškodnino dekletu, da znaša čestokrat celo doto. Tolike pravice si je že žena v Ameriki pridobila vsled tega, ker je bilo nedaj v Ameriki prav malo žensk. Pisatelji niso privajali seboj žensk, ki so bile vsed tega redke prikazni. In kdor si je enkrat priboril ženo, prizadeval si je na vse načine, da ji napravi prijetno življenje, samo da bi ga ne zapustila. In kakor posamezniki, tako je tudi država razvadila ženstvo ter jim dajala celo več pravic kot moškim, samo da jih čimveč privabi iz Evrope. Se leta 1850. je bilo v Kaliforniji 800.000 moških in le 1500 žensk. Danes je razmerje seveda drugačno, vendar je še vedno mnogo več moških kot žensk. Zato se ameriški ženi ni bilo nikoli treba boriti za svoj socialni položaj in za pristop v družbo. Odprtih so ji vsi poklici ter je gospodarsko popolnoma zasigurana in nedovisna od moža. Ona ima odločilno besedo v socialnem, društvenem in političnem življenju.

* Samomor zblaznelega. V Budimpešti se je zmešalo odvetnišku kašidatit dr. Hentkalerju. V tem stanju je zapalil omaro knjig in se zabodel z bodalom v prsi. Ko so prišli ljudje v sobo, našli so v umivalniku kose raztrganih sto in tisočkronskih bankovcev.

* Agenture za žensko obleko. V Londonu so se ustanovali agenture za nabavo in prodajo ženskih oblek. Ta naprava je tako koristna za dame iz boljših slojev, ki pa vendar niso tako bogate, da bi mogle izdajati na leto tisočake za obleko. Zato se vpišejo v take agenture, kjer jim priskrbi za petino pravne cene lepe moderne toalete, vrhu tega pa so v agenturi namrečene posebne strokovne svetovalke. Vpisane pa so v agenturo tudi tiste razvajene bogate dame, ki nosijo zelo drage obleke le po nekaj dñi, potem pa jih odstopijo agenturi, dasi včasih ne dobe povrjenjene denarja, ki so ga dale samo za krojaško delo. Vendar jim je ljubo, da dobe za razne igre in sporte kakih 100 do 200 K, kakov da bi obleko darovalo svojim služkinjam. Agenture pa so tudi v zvezi s slovenimi krojačicami, ki jim prodajajo po zelo znižanih cenah obleke, katere se jim je preveč nakupičilo ter je ne morejo pravčasno oddati svojim odjemalkam, nadalje obleke, s katero narocnica ni bila zadovoljna. In tako se morejo manj bogate dame v agenturi popolnoma moderno in okusno obleči za 200 do 300 K, kar

bi jih sicer veljalo nad tisočak. V Londonu je mnogo bogatih in razvjenih dam, ki potrošijo za obleko do 125.000 K. Vsak teden morajo imeti nov klobuk, ki velja 250 do 3000 K. Poleg teh pa je še več takih dam, ki ne izdajo na leto več kot po 250 K, vendar so s pomočjo agentur vedno elegantly in po modi oblecene.

* Najmanjša železnica je na Japonskem med Odavaro in Atami. Železnični tir je samo 60 cm. širok, vozovi pa so skoraj tako mali, kakršne kupujejo ameriški milijonarji svojim otrokom za igrajo. Ta japonska železnica pa služi res prometu ter je 31 km. dolga. Za Evropeca seveda vozovi niso, ker že srednje velik mož lahko gleda prek streh. Najbolj čudno pri tej železnici pa je, da nima lokomotive, a tudi elektrika je ne goni, temuč ljudje. Za vsakim vozom teče potrebno število kuhijev, ki dije sklepajo in suvajo predse. Na ta način pritrirajo vlak vrh klanca, tam pa poskačejo na stopnico voz ter prepuste vlak in potnike božemu varstvu. In vlak dije drvi mimo nevarnih skal in globokimi prepadi po slabotnih mostičih. Ni ravno prijetna taka vožnja!

* Kitajska pošta. S prihodnjim letom pristopi baje tudi Kitajska k svetovni poštni zvezi. Pošta se je v tej državi zadnjih osem let zelo lepo razvila. Leta 1897 so bile pošte večinoma le v glavnih pristaniščih, danes je 437 poštnih uradov in 1189 poštnih agentur. Leta 1901 je bilo vseh poštnih posiljevalev 10 milijonov, lani pa 76 milijonov. Dosedaj ni mogla Kitajska pristopiti k svetovni poštni zvezi, ker še niso odpravljene stare zasebne pošte.

* Spomenik Garibaldijevi ženi. Častilci slavnega bojevnika za svobodo Italije, Garibaldija, čigar stolnji dan se slavi prihodnje poletje, so sklenili, da proslave tudi njegovo soprogo, sobojevnicu Anita s posebnim spomenikom, ki se postavi v Rimu. Anita je bila rodoma Braziljanka.

* Najsrečnejša država je bila dosedaj pač republika San Marino v Italiji. Prebivalci so živeli mirno in zadovoljno, ni jim bilo treba plačati davkov in kdor je zbolel, je dobil brezplačno zdravniško pomoč. Za splošni blagaj je skrbela zbornica 60 članov, ki so bili voljeni dosmrtno. Tudi vojaških bremen jim ni bilo treba posebno teško prenašati, kajti imeli so nekoliko vojakov le bolj za parado, razun teh pa štiri staroveške topove. Sedaj pa bodo tudi to republiko modernizirali. Razun iznajdb moderne tehnike, brzojava in telefona, dobi republika tudi parlamentarno vladilo. In konec bo miru in zadovoljnosti, davkov pa ne bo nikoli dosti.

* Kje je klečplastvo doma. Povodom krsta nemškega prestolonaslednikovega sina se je nemško lojalno časopisje kar plazilo po tleh samega bizantinisma. Tako je opisoval časopis, ki se predloži vsak dan cesarju, na dolgo in široko o vseh ceremonijah ter ni mogel dovolj prehvaliti, kako vzhodno se je obnašal visoki (?) kraljencem med ceremonijo. — Poročevalce „Bärenstädter Zeitung“ pa je vprav norel prevelikega veselja, ker je mogel opazovati na skrivnem prestolonasledniku in njegovo ženo na lovskem gradiču Klein-Ellguth. Svoje vtiske je sledče opisal: „Solnce jasno sije, kakor da bi se veselilo, da sme končno vendar obsevati dolgo časa hrepeneče pričakovano prikazan naše prestolonaslednico na tem mičnem koščku zemlje. Ljubkost njenih potez ni mogoče popisati, niti prikazati v sliki; treba je videti njen prevzeteni obraz, da ga nikoli ne pozabi.“ — Ako prestolonaslednikova dvojica ne povabi tega slave žejnega in lačnega poročevalca h kositu, potem pa res na svetu ni več hvaležnosti. Pes, ki se zna tako prilizovati svojemu gospodarju, dobi vsaj kost.

* Podzemski vrt. Colonel Posey je kupil v državi Indijana 260 oralov sveta, pod katerim so pred daljšim časom bili rudniki. Ko je nedavno odprl rove, našel je v veliko začudenje rove še popolnoma ohranjene. Tako mu je prišla misel, da napravi tukaj podzemski vrtove. Prepričal se je da je v rovih pozimi in poleti 55 stopinj topote po Fahrenheitu, kar je za rast rastlin posebno ugodno. Nadalje je zrak prepojen z ogljikom, kar je tudi ugodno. Solnčno svetlobo bo nadomestil z acetilenovimi lučmi, tako da bodo vsi prostori razsvetljeni kakor na zemlji. Najprej je nasejal različne gobe, potem naseje in nasadi razno vrtno zelenjavjo, končno pa zasaditi tudi fige, pomoranje in vrtnice.

* 1500 kilometrov v uri. Med New-Yorkom in vikagonom snujejo električno železnico, ki bi naj prevozila celo pot 1500 kilometrov v 10 urah. Mnogi strokovnjaki pravijo, da je kaj takega nemogoče, a ravno to zanimalje podžiga podjetnike, da čimprej izvedejo svoje načrte.

Književnost.

* Nagrobnice. Pod tem naslovom je izdal g. učitelj Fran Marolt zbirko nagrobnic, 26 priznano najlepših moških zborov te vrste. Med temi zbori jih je 14 slovenskih, 5 hrvaških, 3 čeških in po dva nemška (v slovenskem prevodu) in latinska. Mnogo pesmi je popolnoma novih in še niso bile natisnene. Popolnoma nove so teles skladbe našega odlčnega komponista Ant. Foersterja: „Ne plakajte!“, „Prošnja za mrtve“, „Tolažba v smrti“, „Glas, milo zadonite“, „V ozki jami“, „O Gospod“ in „Ob smrti nedolžnega otroka“. Zbori so tiskani v partituri. Knjiga stane okusno vezana samo 1 K 40 vin. Namenjena je prvi vrsti pevskim društvom, ki dosedaj niso imela take zbirke in so jo često zelo pogrešala. Izdajatelj je založil 500 izvodov, meneč, da bo le-te prav lahko razpečal med slovenskimi pevskimi društvami. Razposlal je okrožnico z vabilom na naročbo 119 pevskim društvom širom Slovenije, a izmed teh je „Nagrobnice“ naročilo 6 društev na Kranjskem, 2 na Koroškem, 1 na Štajerskem, na Primorskem pa nobeno! To je naravnost sramota! Nadejamo se, da bodo pevška društva v bodoči storila svojo moralno dolžnost in v čim največjem številu naročevala njim namenjeno delo, da izdajatelj vsaj gmotne škode ne bo imel, da bi dobil odškodnino za svoj trud, tega itak ne pričakuje!

Telefonska in urzujavna poročila.

Dunaj 15. septembra. V pondeljek se sestanejo zastopniki finančnega in poljedelskega ministarstva z ogrskimi delegati, da se posvetujejo o nagodbi med Avstrijo in Ogrsko.

Dunaj 15. septembra. Danes imajo poljski člani odseka za volilno reformo sejo, na kateri se bode sklepalo o stališču, ki ga najavzamejo napram predlogu posl. Starszynskega, in o nadaljnem svojem postopanju v volilnem odseku.

Dunaj 15. septembra. V Mauru pri Dunaju se je ustrelil odvetnik dr. Egon Ehrenzweig, ker ga je hotel oče dati pod skrbstvo. Ehrenzweig se je šele pred kratkim oženil; bil je velik zapravljevec.

Dunaj 15. septembra. Cesar je podelil predsedniku mednarodne zveze časnikarjev E Singerju, uredniku lista „Neues Wiener Tagblatt“ komturni križec Fran Josipovega reda z zvezdo.

Dubrovnik 15. septembra. Nadvojvoda Fran Ferdinand se je odpeljal z avtomobilom k manevrom.

Dubrovnik 15. septembra. Včeraj popoldne je dal nadvojvoda Fran Ferdinand dvorni diner, na katerega so bili povabljeni črnomorski prestolonaslednik Danilo, župan dr. Cingrija in razni posvetni in cerkveni dostenjanstveniki. Zvečer ob devetih se je nadvojvoda peljal skozi mesto, ki je bilo njenu v čast krasno razsvetljeno.

Dubrovnik 15. septembra. Nadvojvoda Fran Ferdinand je včeraj v avdijenc sprejel namestnika Nardellija in razne druge politične uradnike.

Dubrovnik 15. septembra. Nadvojvoda Fran Ferdinand je včeraj popoldne sprejel obisk princa Danila. Tako na to mu je vrnil obisk.

Črnovice 14. septembra. Policija je tu aretovala nekoga Rusa Nikolajeva, ki je na sumu, da je hotel umoriti besarabskega podguvernerja.

Petrograd 15. septembra. Tovarni wagoni je izbruhnil požar, ki je uničil vse, 1 kvadratni kilometri obsegajoče poslopje.

Varšava 15. septembra. Policija je izvršila več hišnih preiskav in zaprla mnogo oseb, ki so na sumu, da so člani revolucionarne organizacije.

Stokholm 15. septembra. Tu sem ste v spremstvu vojnih ladij pripluli ruski carski jahti „Carovna“ in „Standart“. Na krovu teh ladij se nahaja ruska carska rodbina. Carska rodbina je torej počnila iz Rusije.

Gospodarstvo.

Tržne poročila.

V nižavo kurzov koncem prejšnjega tedna nismo imeli pravega zaupanja, ker je bila v tistih številkah dobra letina že več nego ekomptiranata. Vendar so še prvi dnevi tekočega tedna naznanjali ravno takozne cene, ozirajo se ne na mlačnost konzuma in rezerviranost producenta Bodisi pa, da so v zadnjih dneh prišli do spoznanja, da nižave res niso primerne letini, da je že prekoračena produkcija cena, če se upošteva dan za dnem dražje delo, vedni štrajki, utesnjen in zategadelj dražji vodni transport, pomanjkanje vagonov, ki je v tej dobi nekako obligatorično — bodisi, da zato ni nobenega resnega vzroka — v zadnjih treh dneh so se ojačili kurzi, dvignila tudi efektivna cena. Ti sicer ne obsežni povisili vzdržljivo so konsumanta in producenta; prvi se je celo batil, da je zamudil najugodnejši trenutek, drugi se veseli, da mu prihodnji dnevi prineso boljše cene.

Pšenica je zastavila začetkom tedna končne predstavne cene, ki pa se niso mogle nikam več navzdol nagniti — nasprotno, zadnji dnevi so prinesli preobrat, z vseh strani zavzetih preobrat, višje terminske, pa tudi boljše efektivne cene. Prvi povisili so oživili trg, prejšnje mrtvilo je zginilo, kupčije so postale obsežnejše.

Koruza tarna za slabim odjemom, vendar pa so cene raje vedno trdnejše, predvsem, ker nekaterih vrst občutno primanjkuje. Majev kurz se zato ne meni mnogo, ker računi z novo letino, efektivni trg pa stoji pod vplivom razpoložljivega starega blaga, in mora cene temu primerno prilagoditi.

Oves si prisvaja njemu doslej ne lastne manjše, da vara svet. Parkrat že so kontreminerji britko občutovali nepokrite prodaje — sedaj že zopet preti kontreminerjem zguba. Cene so bile res visoke, čeprav je bila letina dobra — premalo pa so računali z dejstvom, da iz prejšnje kampanje ni prišlo niti zrno blaga v novo kampanjo ter je šlo komaj s polja spravljen blago naravnost v konzum, kar je dostikrat prizviročilo hipno pozanjanje.

Petrolej je 7. t. m. zopet dvignil ceno za pol krone.

Sladkor. Tržišča se gibljejo vsled nemirov na Kubi v dvigajoči se tendenci, rafinirani sladkor se je vsled tega tudi že znatno ojačil in se dviga nadalje višje. Danes se vrše pogajanja radi kartela v Pragi, v pondeljek pa na Dunaju. Ako pride do kartela, kar je skoraj popolnoma gotovo, potem ima pričakovati povisek od najmanj 6 krov pri 100 kg, če pa se pogajanja tudi razbijijo, se nam nižjih cen od sedanjih ni nadeljati za rafinado, ker je prvič suravina zelo draga, 90 odstotkov rafinirje ni pokrito s surovim sladkorjem, letina na Češkem in Moravskem pa v toliko nezadovoljiva, da vsebuje sladkorna pesa manj sladkorja nego lanskoto leto. Nova rafinada pride najprej šele konec oktobra na trg. Druge roke se je zalog že znebila ter mora svojo potrebo, ki je sedaj največja, pokrivati po visokih cenah.

Olje jedilno se je znova podražilo.

Sveče so vsled visokih cen za maščobo vse tovarne in ticer na podlagi 500 gr. I. za 6 K, 500 gr. II. za 5 K za 100 zavitkov podražile. Sklepe do konca februarja 1907 delajo kakor doslej le po vsakokratnih originalnih brutto-cenah.

Riž tendira zelo trdno.

Kava je v zadnjih dneh dvignila cene za 2 kroni.

Poslano.*

Ravno na dan obletnice mojega prihoda v Soro pišem te vrste, tedaj je nekaka bilanca vseh stvari tekmo enega leta.

Po petih tednih mojega prihoda v Soro se je vršila znana afera z župnikom g. Brectom. Omenjam, da sem bil v S

Narodovo zdravilo. Tako se sme imenu vrat potesu utešujote, mišice in žive krepajoče, kot mazno dobro znano „Mollovo francosko zdravje in sol“, katero se splošno pri uspešno porablja pri terjanju po udih in pri drugih naslednih prehlajenjih. Cena steklenici K 10. Po poštnej povzetji razpoljuja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalogateli na DUNAJU, Tuchlauben 9. V zalogah po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varstveno znamko in podpisom 231-13

V ZORAVSTVENEM OZIRU JE ROGAŠKI TEMPELJSKI VRELEC odločno NAJBOLJŠA OSVEŽEVALNA PIJAČA.

Regulacijo telesnega odvajanja je glavni pogoj v zdravljenju nereditnosti prebave. Premočna sredstva za odvajanje so kakov znamo škodljiva. Zato se uporablja tako lahko odvajajoče sredstvo, ki nima nobenih stranskih učinkov in ki ne škoduje prebavi, temveč jo vzbuja in krepi, to je balzam dr. Rose za želodec iz lekarne B. Fragnera, c. kr. dvor. dobavitelja v Pragi. Dobiva se tudi v tukajnjih lekarnah.

Babymira-crème je, kakor že kaže ime, za vzrejo otrok pripravljen neutrpljiv izdelek, ki prekaša vsak pospalni prah in ga zaradi uspešnosti po vseh družinah stalno kupujejo in porabljajo. Za odstranitev izpuščajev na koži in po glavi, lisajev, za celjenje predrgnene, razpoloke ali odrite kože, za uglajenje kože, če je zaradi vetrin in mokre raskava, ni boljšega pomočnika nego Babymira-creme. Rabijo jo tudi odrastli za gojitev kože kot edino svoje vrste. Po pošti stane 5 škatelj 3 K 20 h, 10 škatelj 5 K 80 h. Poštne prosto razposilja edini izdelovalec H. Brodovič, lekarnar v Zagrebu št. 95.

Najboljše in najfinješo čistilo obuval v sedanjosti je Globin, ki napravi usnje voljno in trdno. Globin je tudi ceno čistilo, ker ga je treba le tako malo, da se obuvalo lepo in trajno blesti. Kdor bo enkrat poskušil Globin, ga boste vedno rabili. Izdelujejo ga kemične tvornice Fritz Schulz jun., akcijska družba v Lipskem, Hebu na Češkem in Lincolnu pri New Yorku. Na svetovni razstavi v St. Louisu 1. 1904. Grand prix. Dobi se povsod, kjer to naznajajo plakati. Paziti je na to, da je napisana na pokrovu besedica Globin.

Dobrotnik za miljone gospodinj, je čistilni ekstrakt Globus, deln. družbe Fritz Schultz jun. v Lipskem, Neuburgu na D. Hebu na C., Lincolnu pri New Yorku. Odlike dobrote — samo najboljše sirovine se porabljajo za izdelovanje — in vseskozi nizke cene, da ga more nabavljati tudi najrevnejša družina — pod tem geslom si je čistilni ekstrakt Globus povsod pridobil vstop. Čistilni ekstrakt Globus je nedosežno najboljše kovinsko čistilo za vse zlate, srebrne, bakrene, niklaste izdelke itd. Hitro in brez truda se zasveti v lepem, trajnem blusu ne praska in se ne maže, kakor čistilna pomada. Ne obsegata kolidivnih sestavin in ima nепогодно prednost pred tekočimi čistili, ker je vsaj takisto dober, pa mnogo, mnogo cenejši. **500 milijonov škaljajo čistilnega ekstrakta Globus** se je izra njegove iznajdbe razposlalo po vsem božjem svetu, taka števila morajo prizeti za neprimerno priljubljenost tega vesoljnega kovinskega čistila. Pa ne samo to, tudi najvišje odlike ki jih je prejel — najzadnjne na svetovni razstavi v St. Louisu 1. 1904. Grand prix — dokazujojo, da mora čistilni ekstrakt Globus snažiti bolje nego vsako drugo kovinskočistilo, o čemer se vsakdo s poizkušnjo lahko prepriča in bi zato tega čistila ne smelo manjkati v nobenem gospodinjstvu. Varujte se ničvrstnih posnemkov in zahtevajte izrecno čistilni ekstrakt Globus, deln. družbe Fritz Schultz jun. v skratljicah z varstveno znamko globus v rdečem pasu.

Se debi povsod! **Kalodont**
885 neobhodno potrebna zdravna Crème 25
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave

Postavno varovanje.
Vsakoponarjanje in ponatiskovanje kaznivo.
Edino prsten je Thierryjev
balzam
le z zeleno znamko „redovnica“
Staroslavno, neprekosno
proti slabemu prehajjanju, krém
zelen, koliki, kataru, prsum
boleščim, influenzam, itd. itd.
Cena 12 majhnik ali 6 dovojnih
steklenic ali 1 steklenica specjalna
steklenica s patentom znamkom
K 5 — franko.
Thierryjevo centifolijsko mazilo,
povsod znano kot non plus ultra
znoti vsem še tako starin ramen vnetjem, ranitvam, ab-
zem in otokljam vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3-60
se polije na torej povzeti ali donan naprej.

Lekarnar A. Thierry v Pragadi pri Rogaški Slatini.

Brosura s tisoči originalnih zdravilnih pisem gratis in franko
v zalogi v skoro vseh večjih lekarinah in medicinalnih
knjigarijah.

4050-34

Kathreinerjeva Kneippova sladka kava
je po Kathreinerjevem načinu svoje proizvajanja okusna, zdravju v prospahu pomeni, omora ter neprekinjive prednost za vsako gospodinjstvo!
Poudarjajte pri nakupovanju izrečno imo Kathreiner in zahtevajte le izvirne zavojne z varstveno znamko župnik Kneipp.
Skrb vsake gospodinje je posvečena družinski blaginji!

Proti zobobolu in gnilobi zob
Izborno deluje dobro znana
anti-septična
Melusine ustna in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica z navedom 1 K.

Bi gorodnemu gospodru M. Levatiku, lekarnarju v Ljubljani.

Vaša izborna Melusine ustna in zobna voda je najboljše sredstvo zoper zobobol, odstranjuje neprijetno sapo iz ust in je neprekosljiv pripomoček proti gnilobi zob, zato jo vsakemu najtoplejšu pripočram. Obenem pa prosim, pošljite še 3 steklenice Melusine ustne in zobne vo. Dovolim, da to javno oznanite, ker je res hvale vredno.

Leopold Gangl, mestni tajnik.
Metlika, 24. aprila 1906.

Dež. lekarna Mil. Leusteka

v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1
poleg novozgrajenega Fran Jožetovega
mobil. mostu. 48-38

Darila.

Za „Učiteljski konvik“: Gospa Mira Engelmann v Trstu K 30*, nabane pri 40letni g. nadučitelja Engelmana v Domžalah med čistilo starljence.

Umrli so v Ljubljani.

Dne 13. septembra: Rajko Pleško, livar sin, 1 mes. Velike čolnarske ulice 10. Enteritits acuta — Magdalena Bezlaj, delavka, 59 let. Radeckega cesta 11. Paranoa Pneumonia. — Valentijn Ogrin, delavec, 35 let. Radeckega cesta 11. Neoplasma cerebri. — Ana Zaletyl, delavka, 57 let. Florjanske ulice 28. Nephritis chron.

V deželni bolnici:

Dne 12. septembra: Fran Pindur, delavec, 35 let. Jetika. — Ivan Burger, posestnik, 22 let. Dilirium acutum. — Marija Mandić, delavčica žena, 28 let. Jetika. — Fran Doles, gostač, 38 let. Jetika.

Dne 13. septembra: Neža Moglič, strežnica, 67 let. Pneumonia.

Borzna poročila.

Ljubljanska

Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kurzi dun. borze 15. septembra 1906.

Maloobeni papirji	Dena	Stago
4% majska renta . . .	98 80	99 —
4% srebrna renta . . .	100 05	100 25
4% avstr. kronska renta . . .	99 05	99 25
4% zlata . . .	116 85	117 05
4% ogrska kronska renta . . .	94 60	94 80
4% zlata . . .	112 40	112 60
4% posojilo dež. Kranjske . . .	99 20	100 15
4% posojilo mesta Slijet . . .	100 50	101 50
4% bos.-herc. železniško posojilo 1902 . . .	99 25	100 75
4% češka dež. banka k. o. . .	99 25	99 75
4% ž. o. . .	100 35	101 85
4% zast. pisma gal. dež. hipotične banke . . .	100 10	101 10
4% pešt. kom. k. o. z 10% pr. . .	105 20	106 20
4% zast. pisma Innerst. hranilnic . . .	100 20	106 70
4% zast. pisma ogr. centr. dež. hranilnice . . .	100 —	100 30
4% z. pis. ogr. hip. banke . . .	100 —	100 30
4% obi. češke ind. banke . . .	100 —	101 —
4% prior. lok. želez. Trst. poreč . . .	99 90	99 90
4% prior. dolenski žel. . .	99 50	100 —
3% prior. juž. žel. kup. 1/4% . . .	818 —	819 —
4% avstr. pos. za žel. p. o. . .	100 20	101 20
Srečke . . .	215 —	221 —
— od I. 1860% . . .	216 —	222 —
— od I. 1864 . . .	153 75	155 75
— tizke . . .	282 50	291 50
— zem. kred. I. emisije II. . .	288 —	297 50
— ogrske hip. banke . . .	258 —	267 —
— srbske à frs. 100% — turške . . .	97 —	97 50
Basilika srečke . . .	160 80	161 80
Kreditne inomoske . . .	22 —	24 —
Krakovske . . .	456 —	464 —
Ljubljanske . . .	78 —	83 —
Avstr. rdeč. križa . . .	85 —	92 —
Ogr. . .	48 75	50 75
Rudolfove . . .	29 50	31 50
Rulbarske . . .	57 —	62 —
Dunajske kom. . .	70 —	76 —
Dunajske kom. . .	161 85	161 85
Dolince . . .	169 —	170 —
Državne železnice . . .	672 50	673 50
Avstr.-ogrskie bančne dežn. . .	1771 —	1781 —
Avstr. kreditne banke . . .	668 50	669 50
Zivnostenske . . .	809 —	810 —
Premogokop v Mostu (Brux) . . .	242 —	243 —
Alpinske montane . . .	724 —	728 —
Praške žel. ind. dr. . .	6 3 25	604 25
Rima-Murányi . . .	2823 —	2832 —
Trboveljske prem. družbe . . .	576 —	578 —
Avstr. orožne tovr. družbe . . .	286 50	279 —
Ceške sladkorne družbe . . .	574 —	580 —
Valute . . .	157 —	159 —

C. kr. cekin . . .	11 35	11 39
20 franki . . .	19 09	19 12
20 marke . . .	28 46	28 54
Sovereigns . . .	28 92	24 —
Marke . . .	117 37	117 57
Laški bankovci . . .	95 25	95 45
Rublji . . .	253 50	253 50
Dolarji . . .	4 84	5 —

Žitne cene v Budimpešti.
Dne 15. septembra 1906.

Termin.

Pčenica za oktober . . . za 50 kg K 7 16
Rž . . . oktober . . . 50 . . . 6 10
Koruz . . . maj 1907 . . . 50 . . . 4 95
Oves . . . oktober . . . 50 . . . 6 56

Efektiv.

2 1/2 vin. višje.

Meteorološko poročilo.

Vrh nad morjem 00°9. Brdski kračni lik 788,0 mm

Avgust Št. Stanje bareometra v mm

Temperatura v °C

Vetrovi

Nebo

14. 9. sv. 734 4 11 9 sl. jvzhod del. jasno

15. 7. aj. 735 1 10 1 brezvetro del. jasno

16. 8. pop. 733 2 21 6 sr. jjzahod pol. oblaci.

Sredna včerajšnja temperatura: 12 1°, normale: 15 0°. — Padavina v mm 00.

Kder išče službe ali se želi poročiti, naj se obrne na že 20 let obstoječi list v nemškem jeziku „Oest.-Ung. Central-Anzeiger na Dunaju, Expedition III/4 Schachthausgasse Nr. 48, I. Stock Tür 18. 3360. Dopisom (tudi v slovenskem jeziku) mora biti pritožena znamka za odgovor.

Išče se lepa meblirana soba

za prodajalno z mešanim blagom

Dva dijaka

sprejme na stanovanje in hrano
nêitelska družina.

Naslov pove upravnîstvo „Slov.
Naroda“. 3311-3

Dninarji

dobe dobrega, trajnega opravila.

Vpraša naj se v Ljubljani, na
Franc Jožefovi cesti št. 5, prtičje,
desno.

3354-1

Motor dvokolo

3 HP., dobro ohranljeno, se zelo poceni
proda.

Več se izve pri Karlu Čamer-
niku, Dunajska cesta 9. 3319 2

Ruharica in hišna upraviteljica

srednje starosti, z dobrimi izpričevali
iše službe. Naslov pove upravnîstvo
„Slovenskega Naroda“. 3345

6 do 8 dobre

pohištvenih mizarjev

sprejmem takoj za dobro plačo v trajno
delo. — Sprejmem tudi **2 učenca**.
Franc Breclnik, mizarški moj-
ster v Lienzu na Tirolskem, Ro-
sengasse 142. 3321-2

Samostojne

kleparske pomočnike

sprejme takoj proti dobremu pla-
čilu L. M. ECKER v Ljubljani.
3330-2

Manufkturist

starjša moč in dober prodajalec se
sprejme pri tvrdki 3331-1

R. Strmecki, Celje.

Dijaki ali gospodične

se v boljši družini sprejmejo na hrano
in stanovanje.

Več se izve Mestni trg št. 25
I. nadstr 2791-15

Lepo stanovanje

v I. nadstropju, obstoječe iz 3 sob, kuhinje,
kopalnice in sobe za uslužbence
se za novembarski termin odda v
Gradistišču št. 2.

Več se izve pri hišnih lastnicah
istotam II. nadstropje. 3347-1

Stranskega zasluzka

60 do 100 kron
in več mesečno si more pridobiti
vsak, ki ima zasebne znanze, če
prevzame naročila na nov in vsakemu
gospodinjstvu koristen predmet. Zago-
tavlja se lahka prodaja in visoka
provizija. Ponudbe pod šifro „Erträgliche
Beschäftigung 4037“ na anončni biro „Grégr“
v Pragi, Heinrichsgasse. 3332-1

Mlad mož

ki je verziran v faturirjanju in pošiljanju
blaga, zmožen slovenskega in nemškega
jezika, se išče za neko tvorico pri
Ljubljani, da nastopi 1. ali 15. oktobra.
Tisti, ki so delali že v špecerijski ali
barvarski stroki, imajo prednost.

Ponudbe pod „A 130“ na uprav.
„Slovenskega Naroda“. 3344-1

Na prodaj

so v Šmartnem pri Litiji

tri hiše

z lepo lego, za vsako trgovino pri-
pripravne z gospodarskimi poslopji vred
pod jako ugodnimi pogoji.

Natančno se pozive pri dr. Franu
Vek, c. kr. notarju v Ljubljani, Miklo-

Thielesjev razdebellini čaj
znamo uspešna specialita proti debelo-
sti, zajamčeno neškodljiv. Zavitek
K 2—. Prodaja ga lekarna „pri
Angelu“ v Celovcu. 3325-1

Seno in slama

vse v balah, se ceno prodaja na skla-
dišču, Mardnova cesta štev. 10.
974 27

Absolviran pravnik

želi vstopiti takoj ali pozneje kot kan-
didat v notarsko pisarno.

Ponudbe pod „notarski kan-
didat A. B.“ na upravnîstvo „Slov.
Naroda“. 3356

Laščina

po izborni, popolnoma svoji metodi se
poučuje na Glavnem trgu št. 19,
I. nadstropje

Oglasila se sprejemajo od 18. t. m.
istotam. 3282-3

Endonadstropna hiša

v Spodnji Šiški štev. 200 se
takoj pod ugodnimi pogoji
proda.

Več pove lastnik. 3232 2

Dobri vinski sodi

so na prodaj na Rimski cesti šte-
vilka 11. 3141-3

Izurjena

prodajalka

za manufakturino trgovino želi službo
premeniti.

Naslov pove upravnîstvo „Slov.
Naroda“. 3275-3

Zanesljiva in pridna

trgovska pomočnica

ki bi bila zmožna event. samostojno
vodiči trgovino, se takoj sprejme.

A. Domicej 3339-2

Zagorje-St. Peter na Krasu.

Salame fine ogrske gld. 1-95; iz gnati-
zelo priljubljene gld. 1-30; du-
najske 86 kr.; bolj fine gld. 1-15 za kilo.

Gnjat à la Praga 1 gld.; brez kosti gl. 1-20;
pleče brez kosti 95 kr.; suho meso
86 kr.; slanina 88 kr.; glavina fina 50 kr. za
kilo. — Fine kranjske klobase, vel. ena 20 kr.

Slivovka, brinjeve, gld. 1-20 liter
pošilja s poštnim povzetjem
od 5 kil naprej. 335-18

Janko Ev. Sirc v Kranju.

Ustanovljeno leta 1885. Mnogo priznanj o do-
pesljanem blagu. — Kupujem pa vedno

brinjevo olje.

Izšla je knjiga

Kralj Matjaž.

Povest iz protestantskih časov na Kranjskem.
(Ponatis iz „Slov. Naroda“.)

Lična brošura obseza 363 strani ter
obdeluje v zanimivi povesti kmetski punt
na Vrhniku in okolici ter napad na sa-
mostan krtih menihov v Bistri.

Cena 1 K, s poštnino 1 K 20 vin.

Dobi se edino pri

L. Schwentnerju, knjigarju
v Ljubljani, Prešernove ulice.

BRZOJAVKA!!

Prekrasna ura in verižica za
samo 2 K 10 h.

20.000 komadov

nakupljenih zaradi opustitve neke švi-
garske tvornice za ure, zaradi tega raz-
pošiljam prekr. pozl. 36 urno precizisku
uro na sidro z lepo izdelavo, natančno
idoč, za kar se tri leta jamči, za samo
2 K 10 h.

Po povzetju razpošilja I. zalogu blaga

S. Kohane Krakov št. 223

Za neugajajoče denar nazaj. 3324-1

Marija Sever

učiteljica za klavir

je vsak dan od 11.-12. ure
dobiti doma, na Jurčičevem
trgu štev. 3. 3211-3

Glavnik za barvanje las!

Z navadnim česa-
njem izpremenimo
sive ali rdeče lase
v pristno svetlo
plave, rjave ali pa
črne! Popolnoma
neškodljiv! Se rabi
lahko leta in leta
Na tisoče v rab! Komad 5 K. Raspolnila

J. Schüller na Dunaju II/2
Kurzbauergasse št. 4/30. 2965 3

Dijaki

se sprejmejo na stanovanje in hrano v
Vegovič ulicah št. 6, L.

Na razpolago je klavir in kopalna
soba. 32-8-3

Lepo stanovanje

v solnčni legi, obstoječe iz 2 sob, kuhinje,
jedilne shrambe in kabineta ter
s porabo perilnice in delom vrtu je s
z terminom november oddati
na Dunajski cesti št. 60. 3318-1

Za 16 letnega realca se išče

stanovanje z dobro hrano

pri pošteni slovenski rodbini.

Ponudbe s prijavo cene naj se
pošljijo na upravnîstvo „Slov. Naroda“
pod „realec“. 3309 3

Spretnega žičarja

(Grobzicher)

sprejme takoj za stalno pod ugodnimi
pogoji tvornica za železnolico na Sp.
Avstrijskem. 3299-3

Ponudbe z navedbo dosedanjega
službovanja pod „W. W. 6830“ odpo-
šilja Rudolf Mosse na Dunaju, I. Sei-
lerstraße 2.

Zidarje in delavce

sprejme proti dobi plači
stavbni podjetnik

F. Trumler

arhitekt v Ljubljani, Pred škofijo
štev. 3, I. nadstr.

Prodajalko

za špecerijo, zmožno slovenskega in
nemškega jezika, izurjeno in v gro-
vorno (prednost imajo tudi železniške
stroke vajene), dalje poštenega,
čvrstega

hišnega hlapca

sprejmeta 3297 3

LEBINRER & BERGMANN
trgovina z mešanim blagom v Litiji.

Panorama International

Pogačarjev trg.

Razstavljeno od nedelje 16. septembra
do včete sobote 22. septembra 1906:

**Zložno potovanje po Potsdamu
in zanimivi cesarski gradovi.**

Grand hotel „UNION“.

Gledišče

Continental Cagliostro

Od danes, sobote, 15. septembra naprej

vsak dan

velika brillantna predstava

svetovnoznanne čarodejniške rodovine

UFERINI.

Dve uri polni čudes in presenečenj.
Elegantni večeri bajne, nepojmljive dovršenosti,
čudoviti poizkusi iz fizike in optike.

Sen luči in lepote.

Serpentinski,ognjeni,plamenasti plesi.

Znameniti kritiki pišejo o Uferinijih: „Srečo
imajo, da niso živelji 400 let prej; sežgali bi jih
bili na grmadu, te čarodeje“.

Vsaka točka je novost prve vrste.

Vsaka predstava je docela nov, aktualen program.

V nedeljo, dne 16. septembra 1906:

? Iris!? Plameneča uganka.

Več novih tematik.

3324-1

kg po 70 vin. ima v zalogi

Parna mlekarna

v Medvodah. 3244

po dolgoletni izkušnji temeljito in labi-
razumljivo</p

Lepa stanovanja

v novih hišah na Selu
tik glavne ceste z 1, 2 ali 3 sobami,
kubinjo in drugimi pripadki se takoj
oddajo po zelo nizki ceni.

Več se poizve v Ljubljani, Am-
brožev trg št. 7, priti. 3315-2

Panorama-kosmorama

Dvorski trg št. 3
pod „Narodno kavarno“

Od 16. septembra do
22. septembra 1906:

Zanimiv obisk
**Neaplja, Pompeja
in okolice.**

Käthe voda za prsi.

Največji kras žene so lepe prsi.

Senzacionalno sredstvo v dosegu krasnih prsi, dosedaj neprekošeno po svojem presestljivem učinkovanju. Käthe voda za prsi se rabi le zunaj, zaradiče se porabi pri vsaki konstituciji. Käthe voda za prsi se izdeluje samo iz rastlin in je popolnoma neškodljiva. Cena steklenici 4 gld., steklenice za poskušnjo 2 gld. 50 kr. z navodilom o uporabi. Creme proti spuščaju, v sedanosti najboljše čistilo sredstvo za polt, neškodljivo in brez živega srebra. Lončki à 1 gld. in 1 gld. 75 kr. Zraven spadajoče milo 50 kr., pudr 1 gld. Razpoložljiva skremto proti povzeti gospa Käthe Mänzel, Dunaj, XVIII., Schulgasse 3, 1270-24. I. nadstropje, m.

**FRAN CHRISTOPHov
svetli lak za tlà**
je brez duha, se hitro suši in dolgo traja.
V Ljubljani:

Anton Stacul in Anton Kauc.
Bled: Wölfing. Kočevje: Bartelme. Krško: Fr. Dolenz. Krško:
Aumann in sin. Postojna: A. Ditrich. Radec: Gschella. Škofja Loka: M. Žigon. Trnovo: Brinšek. Tržič: Raitharek. Vipava: Bratovec. Vrhnik: Jelovšek. 1069-8

P. n.

Ker vkljub vsemu trudu ne dobim za svojo trgovino kupca, popolen razpust pa blago preveč spravi ob vrednost in bi to značilo zame veliko izgubo, sem primoran, svojo zalogo zopet povečati in spopolotiti.

Od danes naprej bom imel torej v zalogi zopet vse novosti uhanov, brošk, zapestnic, verižic, prstanov, srebrnino in kitajsko srebrnino, da je jedilno opravo po najnižjih cenah.

Vsako delo na novo, vsako popravilo, vsako graviranje se izvrši hitro in ceno.

Proseč cjen. občinstvo, naj se me ob potrebščinab spominja, z odličnim spoštovanjem 3353-1

A. Wagenpfeil

zapriseženi sodni in zapuščinski cenilec.

Najnovejša iznajdba.

Velik požar

zamore se labko in naglo pogasiti samo s

Smekalovimi brizgalnicami

z 40% delavske sile pomanjšanim ravnotežem nove sestave, koje od desne in leve strani vlečajo in mčejo vodo. — V vsakem položaju delujoče kretanje brizgalnic nepotrebno!

R. A. Smekal
Zagreb

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, se-
kira, sekalk in gospodarskih strojev ter motor-mlinov.

Oplačevanje na obroke.

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovnik (Forisch)
na Koreškem

so priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušč za love in strele po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predule stare samokresnice, vsprijema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobre izvršenje. Vse puške so na c. k. prekušne valnic in od mene prekušene. — Ilustr. vani ceniki zastonj. 37

Ključavnictvo
gn. Fasching-a vdova

Poljanski
nasip št. 8
(Reichova hiša.)

so priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušč za love in strele po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predule stare samokresnice, vsprijema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobre izvršenje. Vse puške so na c. k. prekušne valnic in od mene prekušene. — Ilustr. vani ceniki zastonj. 37

Izšla je knjiga
KORISTKA.

Povest iz gledaliških krogov ljubljanskih v poluprotekle času.
(Ponatis iz „Slov. Naroda.“)

Ta povest je tako zanimiva ter izborne opisuje dogodke neke koristke izza časa Mondheimovega gledališčega ravateljstva.

Cena broširano 80 v., po počti 1 K.
Dobi se v knjigarni

L. SCHWENTNER v Ljubljani
Prešernove ulice.

Salon
za moderne damske klobuke *
Henrik Kenda

v Ljubljani
Mestni trg štev. 17.

Damski klobuki
za pomladansko sezono 1906.

Svoj bogato ilustrirani cenovnik nakičenih damske klobukov za leto 1906 pošljam gratis in franko. Poprave se izvrše hitro in kulantno. 37

Odlikovan z zlato kolajno v Parizu 1904 in z zlato kolajno in krilcem v Londonu 1905.

ANTON PRESKER, krojač

Ljubljana, Sv. Petra cesta 16
priporoča svojo veliko zalogo gotovih oblik za gospode in dečke, jopic in plaščev za gospo, nepremočljivih havelokov itd. itd.

Obleke po meri se po najnovejših vzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

Nova trgovina
* s suknem, platenem in manufakturnim blagom
JOS. PETKOSIG

Ljubljana
Stari trg štev. 4.
Vzorci na zahtevanje!

L. Mikusch
Tovarna doživkov
Ljubljana, Mestni trg.

TSCHINKEL na zet

priporoča vsem čestitim gospodinjam
avoje izvrstne nove izdelke, kakor kompote, marmelade, kandirane sadje in posebno po najnovejšem načinu izdelovano 28.10.19
cikorijno moko v lesenih zabočkih. Berite plakate.

Naprodaj so v vseh prodajalnicah
s tem polegstoječim
di kazalom.

SINGER Co., delniška družba šivalnih strojev
Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 4.
Filialke: Postojna, Kočevje, Kranj, Novo mesto.

Razpis stavbe.

Podpisani zastop zdravstvenega okrožja v Novem mestu odda ponudbenim (ofertnim) potom zgradbo

ženske bolnice v Novem mestu

v proračunjeni skupni vstopi 202.535 K.

Pismene ponudbe, ki naj so kolkovane z 1 K. zapečatene in odzunaj kot take označene, morajo obsegati ime, priimek poklic in stanovanje ponudnika.

Ponudbi je priložiti 5% varičine od zneska ovih del, na katera se ponudba glasi, ali pa za skupno delo. Ponudbe se bodo sprejemale

do 12. ure opoldne dne 6. oktobra 1906.

Na kasnejše došle se ne bode oziralo.

Načrte, stroškovnik in stavbne pogoje si vsakdo lahko ogleda v navadnih uradnih urah pri mestnem uradu v Novem mestu.

Zastop zdravstvenega okrožja v Novem mestu,
dne 14. septembra 1906.

Prostovoljna prodaja.

Vsled sklepa upniškega odbora se iz konkurne mase zapuščine Adolla Gustina, trgovca v Novem mestu

proda

ponudbenim (ofertnim) potom:

1. **zaloga kovinskega in špecerijskega blaga** po iznekaterih predmetov sodno cenjena na 18.657 K 58 h.

2. **prodajalniška oprava**

sodno cenjena na 463 K 65 h, Konkurzna masa ne prevzame nikakega jamstva niti za kakovost in količino prodajnih predmetov, niti za popolnost in resničnost inventurnega zapisnika.

Pismene ponudbe, opremljene z 10% vadim t. j. zneskom 1865 K 76 h za zalogo blaga in z zneskom 46 K 37 h za prodajalniško opravo je vložiti pri podpisanih upravnikov konkurzne mase

do vstetega 25. septembra t. l.

in ostanejo ponudniki v besedi a) glede zaloge do vstetega 29. septembra t. l., b) glede prodajalniške oprave do vstetega 16. oktobra t. l.

Ponudbe pod sodno cenilno vrednostjo se ne sprejemajo.

Ponudniki, ki bi se potegovali za zalogo in opravo, se naj izjavijo da li reflektirajo le na oboje skupaj, ali pa eventualno tudi na zalogo ali opravo samo.

Upniški odbor si pridržuje ponudbe presojati, sprejemati ali odklanjati.

Ponudnik za zalogo, katerega ponudba se sprejme, ima takoj, ko mu dospe obvestilo o sprejemu ponudbe kupnino plačati na roke podpisanega upravnika konkurzne mase; po plačilu se mu izroči zaloga, katero mora najkasneje do 15. oktobra t. l. iz prodalne in skladisč v hiši štev. 63 na glavnem trgu v Novem mestu odstraniti.

Ponudnik za prodajalniško opravo, katerega ponudba se sprejme, ima takoj po obvestitvi o sprejemu ponudbe kupnino upravniku konkurzne mase in po plačilu takoj prevzeti opravo in jo iz hiše odstraniti.

Inventurni zapisnik je razgrajen na vpogled pri tukajnjem okrožnem sodišču in pri podpisanim upravnikov konkurzne mase.

Kdor si želi prodajne predmete ogledati, naj se javi pri podpisanim upravnikov konkurzne mase, ki daje tudi nataučnejša pojasnila. V Novem mestu, dne 12. septembra 1906.

Dr. Vladimir Žitek,

advokat v Novem mestu

kot upravitelj konkurne mase zapuščina Adolla Gustina.

Priporočam dobro napravljene modroce na peresih, žimnice, otomane l. t. d.

Velesolidno delo!
Nizke cene!
Podnevi: divan. Cena od 100 K naprej.
Izumitelj patent: „Postelja, preminjajoča se v divan.“
Avstrijski patent št. 23.139. Ogrski patent št. 33.004.

DRAGOTIN PUC

tapetniški in preprogarski mošter

Šelenburgove ulice 6. LJUBLJANA Šelenburgove ulice 6.

Prenovljam tudi tako solidno vse v to stroko spadajoče izdelke

Z majhnim kapitalom

se lahko z napravo žganjarničke manipulacije v majhnem obsegu ali z majhnim žgalum kotom za distiliranje žganjek in likerskih specijalitet ustanovi **dobra eksk**

stence. Navodilo in primerni pouk brezplačno. Dopisi pod. **Lukrativa št. 121.** na anončno ekspedicijo Edvard Brau na Dunaju, I, Rotenturmstrasse 9.

3046-4

Stanovanja s 1. septembrom za 25% znižana.

Kopališče Krapinske toplice

Zagorske železnice Zabok-Krapinske Toplice

so od rogaške postaje (Grobelno-Rogatec) oddaljene 2 uri. — Vsak dan omnibus z Zabokom-Krapinskimi Toplicami in z Rogatcem z vsakim popoldanskim vlakom. — **Odprto vse leto.** — Izvrstno urejeno zdravilišče (kopeli v hiši), prekrasno sadje, milo podnebje zagotavljajo uspešno zdravljenje tudi v pozni jeseni. 3156 4

Razpis.

Za zgradbo dovozne ceste

na postajo Bohinjska Bistrica in za zgradbo v tiru te ceste ležetega mostu v železu in betonu

na 10.300 K in 11.500 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom **javne ponudbene obravnave.**

Pismene, vsa zadevna dela obsegajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predlože

do 24. septembra 1906.

do 12. ure opoldne podpisanimu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, je dopolati zapečetene z napisom: "Ponudba za prevzetje gradbe dovozne ceste v Bohinjski Bistrici ali mostu na dovozni cesti v Bohinjski Bistrici."

Ponudbi mora biti dodana izrečna izjava, da pripozna ponudnik stavne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razen tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarovnarskih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrečno pridrži pravico, izbrati si ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračuni in stavni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu.

Deželni odbor kranjski v Ljubljani

dne 12. septembra 1906.

3320-2

Knjigarna

Kleinmayr & Bamberg

v Ljubljani, Kongresni trg 2

praporča svojo

popolno zaloge

vseh na tukajšnjih in zaanjih učiliščih, zlasti na tukajšnji c. kr. I. in II. drž. gimnaziji, c. kr. drž. višji realki in c. kr. moškim in ženskem učiteljišču na privatnih, ljudskih in meščanskih šolah uvedenih

šolskih knjig

najnovejših izdaj v sešitkih in stanovitnih šolskih vezbah po najnižjih cenah.

Zaznamki uvedenih učnih knjig se oddajajo zastonji.

Ljubljanski šolski koledar 2 vin. 3286-4

I. Schwentner

knjigotržec

v Ljubljani, Prešernove ulice št. 3.

Naznanjam, da sem prevzel od "Národné Tiskárne" v Ljubljani v izključno razpredajo Jurčícheve brane spise, potem letnike in posamezne številke "Ljubljanskega Zvona" in vse one knjige, katere so izšle v aložbi "Národné Tiskárne". — Te knjige so:

Josipa Jurčíča zbrani spisi, zvezek I. do XI., broširan à 60 kr., elegantno vezan à 1 gld.

Posamezne številke "Ljubljanskega Zvona" po 40 kr.

Zbirka zakonov. I. Kazenski zakonik, vezan à 3 gld.

Zbirka zakonov. II. Kaz. pravdin red, vezan à 2 gld. 80 kr.

Zarnikovi zbrani spisi. I. zvezek, broširan à 50 kr.

Dr. Nevesko: "4000". Povest, broš. à 50 kr.

A. Ásker: "Ixlet v Carigrad, broš. à 20 kr.

Turgenjev: "Otoj in sinovi". Roman, broširan à 50 kr.

Štiri novele, broš. à 20 kr.

Beneš-Tefibzsky: "Blodne duše". Roman, broširan à 70 kr.

Po znižani cenii praporčam: Fran Kocbek, Pregvor, prilike in rekl. Proj

50 kr., sedaj samo 30 kr.

Sprejemam tudi naročila na vse moderne žurnale, na

vse domače in tujne časnike ter knjige.

Perje

za postelje in puh

praporča po najnižjih cenah

F. HITI

Pred škofijo št. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Ustanovljeno leta 1880. Telefon štev. 79.

Modna trgovina

J. S. BENEDIKT

Ljubljana, Prešernove ulice

v novi zgradbi "Mostno hranilnico"

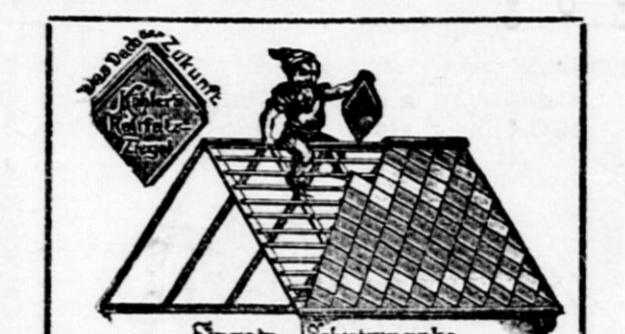
praporča

lepe moške in ženske
klobuke

fino perilo, kravate, kakor tudi
vse v modno trgovino spada-
joče predmete.

Pril. načini perila za opreme
z poseben rabat.

Za rečino poštovanje in strogo solidno blago jamči že
mnogo let obstoječa firma.

Cementna zarezna strešna opeka

iz portland cementa in peska.

Streha pribordnosti.

Patentirana v 30 državah.

Trpežnejša in bolj lahk strnha
kakor iz veake druge vrste strešnih
opek iz Illove.

Odlikovan z diplomo, zlato medaljo in
častnim krizem v Parizu 1904.

Edini izdelovalatelj za Kranjsko

JANKO TRAUN

Izdelovalatelj cementnih
Glinic pri Ljubljani.

Najboljši kosmetični predmeti so:

Ada milo po 60 h
cream po 1 K

za olepanje polti in telesa.

Ada ustna voda
zobni prašek

po 1 K, za gojitev zob in ust.

Ada lasna voda
lasna pomada

po 1 K, za ohranitev in rast
las.

Ti izdelki "Ada", ki so oblastveno
varovani, so naprodaj le v

Orlovi lekarni

Mr. Ph. Mardetschläger, kemik
v Ljubljani.

Nadomestne za "Ada" savračajo.

Avg. Agnola

v Ljubljani

Dunajska cesta št. 13.

Velika zaloge
steklenine, porcelana,
svetilk, zrcal, šip, ko-
zarcev, vrčkov itd.

Gostilniška in kavarnarska
namizna posoda
po najnižjih cenah.

Šolske knjige

nove in antikvarične

za vse šole v predpisanih natisih

praporča

OTON FISCHER

knjigarna

v Ljubljani, Kongresni trg št. 9

(Tonhalle).

3.27-2

Oos. kr. avstrijske

državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda.

Veljavien od dne 1. junija 1906. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga na Trbiž. Ob 12. uri 52 m ponocni osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno čez Selzal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reiffing v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 5. uri 15 m zjutraj osebni vlak v Trbiž ob 3. juniju do 9. septembra ob nedeljah in praznikih. — Ob 7. uri 10 m zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj čez Selzal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reiffing v Steyr, v Linc, Budejvice, Plzen, Marijine vare, Hej, Francovne vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 10 m dopolno osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Klein-Reiffing v Steyr, Linc, Budejvice, Plzen, Marijine vare, Hej, Francovne vare, Karlove vare, Prago (direkti voz I. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 9. uri 56 m ponocni osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, (direkti voz I. in II. razr.) — Proga v Novo mesto in Kočevje. Ob 7. uri 17 m zjutraj osebni vlak v Novo mesto, Straža - Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m pop. istotako. — Ob 7. uri 8. m zvečer osebni vlak v Novo mesto, Kočevje. — **Prilod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 3. ur 07 m zjutraj osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo (direkt. voz I. in II. razr.), Inomost, Solnograd, Franzensfeste, Linc, Steyr, Ljubno, Celovec, Pontabel, Beljak, Ob 7. uri 00 m zjutraj osebni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 13 m dopolno osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Prago (direkti voz I. in II. razreda), Karlove vare, Hej, Marijine vare, Plzen, Budejvice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Ženeva, Curih, Bregenz, Inomost, Žell ob Isarju, Bad Gastein, Ljubno, Celovec, Smohor, Pontabel. — Ob 4. uri 30 m dopolno osebni vlak z Dunaja, Ljubno, Beljak, Celovec, Pontabel, čez Selzal, od Solnograda in Inomosta, čez Klein-Reiffing iz Steyr, Linc, Budejvice, Plzen, Marijine varov, Hej, Francovne varov, Prago, Lipsko. — Ob 16. uri 37 m ponocni osebni vlak s Trbiža ob 9. septembra do 9. septembra samo ob nedeljah in praznikih. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Ob 8. uri 44 m zjutraj osebni vlak z Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m dopolno iz Straža - Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. ur 35 m zvečer istotako. — **Gotovalna železnica drž. kol. v Kamniku.** Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 4 m pop. ob 7. uri 10 m zvečer. — Ob 10. uri 45 m ponocni samo ob nedeljah in praznikih. — **Prilod v Ljubljano drž. kol. Iz Kamnika.** Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 min. zjutraj, ob 10. uri 59 m dopolno, ob 6. uri 10 m zvečer. — Ob 9. uri 55 m ponocni samo ob nedeljah in praznikih. — Srednjevropski čas je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani

Najnižje cene.

F. M. Netschek

Resljeva cesta 3 Ljubljana Sv. Petra cesta 37

c. in kr. dvorni zavod za uniformiranje.

Ustanovljeno I. 1846.

Ustanovljeno I. 1846.

(Poleg novega mosta)

pri „Veliki tovarni“

Usojam si slavnemu p. n. občinstvu vladivo naznani, da je ravokar došla nova ogromna za-
loga jesenskih in zimskih narejenih oblek

raznih vzorcev in kakovosti.

3131-3

**suknje
haveloki
pelerine
obleke
paletoti
kostumi
j**

Mecesnove in borove prage

vseh razsežnosti

kupuje

3098-6

Žiga Siebenschein, Dunaj IX/2, Borschkegasse 4

Zahtevajte samo 5327 32

SELLE & KARY-JEV

Najboljše

čistilno sredstvo

za vsako boljšo obuvalo

rumeno in črno.

Posebno priporočljivo

za čevlje iz boxcalks,

oscaria-, cheureaux-

in lakovega načina.

DUNAJ XII. 1.

FREDIN

Julija Štor

v Prešernovih ulicah št. 5

Največja zalog za moških, damske in otroške
čevlje, čevlje za lawn-tom in prstnih
gašerskih gorskih čevljev.

Elegantna

21 in 1565

jako skrbna
izvršitev po
vseh cenah.

Julija Štor

Prešernove ulice St. 5

Ljubljana.

Najpriležnejši čevlji sedanjosti.

Hamburg-Amerika Linie

Voznja traja
dne 6 dni izvrstna prilika za potovanje je in ostane
z najnovejšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parniki
"Amerika" 24,000 ton, "Kaiserin Augusta-Victoria" 25,000 ton
korak do sedaj veliki parniki z 8-12,000 tonami
Pojasnila daje zastopnik: Fr. Seunig,
Ljubljana Kolodvorske ulice št. 28
Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Babymira-crème

je najprijetnejše iz najfinješih sestavin napravljeno sredstvo za
hitro in temeljito odstranitev izpuščajev, zlasti lilijsajev.

Ozdravi od potu ali od mokre predrgneno ali razpokano kožo, prekaša vsak posipalni prah. Priporočljivo tudi odrastim, ob odrti koži, za volka, za prejahana mesta, prepoteneno ge itd. Varuje kožo škodljivih vplivov, jo dela gladko in nežno in je mnogo koristnejše nego pudr.

Naravnost se naroča 5 škatelj za K 3.20, 10 škatelj za K 5.80 poštne prosto pri edinem izdelovalcu 3314-1

lekarnarju H. BRODJOVINU v Zagrebu št 95.

Pristno samo z oblastveno varovanim oznamenilom „Babymira crème“.

NOVO!

NOVO!

Tekoča

Somatose

slast pospešuječe
živce ojačuječe

J 1255 11

krepilno sredstvo!

Žalne klobuke

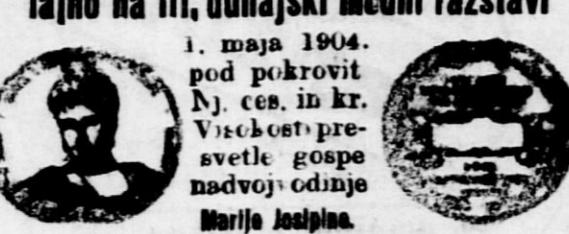
vence in trakove

priporoča 37

Benedikt, Ljubljana.

Odlikovan s častno diplomo in zlato kojano na III. dunajski medni razstavi

1. maja 1904.
pod pokrovit.
N. cca. in kr.
Vsebost pre-
svetle gospo
nadgov. odjave
Marj. Josipina.

P. CASSERMANN

krojaška obrt

v Ljubljani, Šelenburgove ulice štev. 3
se priporoča v izgotavljanje moških
oblek kakor tudi vseh avstr. uniform
po najnovejšem kroju.

Priznano solidno delo in zmerne cene
Pristao angleško blago je v največji iz-
beri vedno v zalogi.

Najbogatejšo zaloge in naj-
raznovrstnejšo izbiro

klavirjev in harmonijev

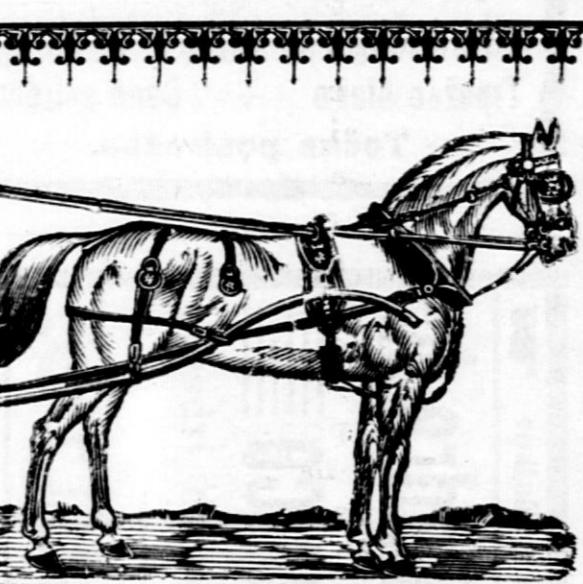
ima Alojzij Kraczmer

Izdelovalec klavirjev in sodno za-
priščeni zvezde.

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4.

Vedno so v
zalogi preigrani
pa brezhibni
klavirji.
Pravzamem
ubiranje in
poprav-
ljanje vseh sistemov.

Glavno
zastopstvo dvornih firm L. Bösen-
dorfer na Dunaju, Gebrüder
Stingl na Dunaju, August
Fürster in Ljubljavi, Th. Mann-
borg v Lipatku. Za vsak, pri
meni kupljen klavir docela Jametini.
— Najnajla izvosojevalnina. —
Delna placila.

JOSIP STÜPICA

jeromenar in sedlar

v Ljubljani, Kolodvorska ulica štev. 6.

Priporočam svojo zalogu najrazličnejših
konjskih oprav

katere imam vedno v zalogi, kakor tudi
vse druge konjske potrebščine.

— Cene nizke. —

**Veliko zalogo
rokavic za dame
in gospode**

**kravat za gospode
toaletnega blaga**

dalje

ščetic za zobe, glavnikov,
dišav, mil itd. itd.
iz najbolje renomiranih
tovarn priporoča

Alojzij Persche
Ljubljana

Pred škofijo št. 21.

HLODE

kupuje po najugodnejših cenah proti gotovini
parna žaga DEGHENGHI v Ljubljani

in sicer:

hrastove, dobele od 30 cm naprej, kubični čevelj	K 1.20
smrekove, " 30 "	0.64
jelkove, " 30 "	0.57
bukove, " 30 "	0.56
borove, " 30 "	0.58
Frize hrastove, kvadrat meter	2.20
franki Ljubljana, na državni kolodvor v Šiški postavljeno.	3205-4

Hlode pod mero ali škart eno tretjino manj.

Knjižna novost:

Ljudmila Poljanec Poezije.

V tej licno opremljeni knjižici je izšla zbirka poezij pesnice, ki jo je poznašo doslej občinstvo pod pseudonimom Nataša kot odlično sotrudnico slov. leposlovnih listov, zlasti „Ljubljanskega Zvona“. Mehka lirika, polna globokega čustva, se bo s svojim mehkim elegičnim tonom brez dvoma priskupila vsakemu čitatelju. — Priporočamo jo posebno slov. naobraznemu ženstvu.

64 88
Cena brož. K 2.—, po pošti K 2.10, eleg. vez. K 3.—, po pošti K 3.10.

Založništvo L. SCHWENTNER v Ljubljani.

OGLAS!

Daje se v najem ali pod ugodnimi pogoji proda

gostilna „Puharić“ v Matuljah h. št. 109.

Hiša je sezidana lansko leto v modernem švicarskem stilu, ima prekrasno lego tik državne ceste, ki vodi z Reke čez Učkošoro v Istro, krasen razgled na ves Kvarner, ki zavija v njegove otroke ter na romantično okolico.

Spredaj ima dvorišče, ob strani prostoren vrt, nasajen z mladimi kostanjevimi drevesi, lepo pokrito keglijšče, prostor za balincanje, zadaj teraso in hrastov gozd.

3301-2

Oddaljena je 3 minute od postaje Matulje - Opatija.

Prikladna je za vsako trgovino kakor n. pr. za gostilno, sploh za trgovino z vinom.

za trgovino z mešanim blagom, za lesno trgovino, i. t. d., i. t. d.

Lastnik jo daje v najem, ker ima enako obrt v Voloskem, a ne more vsled svoje maloštevilne in mlade obitelje imeti obrti na dveh straneh.

Ponudbe in pisma naj se naslavljajo na:

Anton Puharić,
gostilničar in posestnik, Matulje h. št. 109.

Angleško skladisče oblek

Ö. BERNATOVIC

v Ljubljani, na Glavnem trgu 5

Havelok zastonj

če se kupi za 18 fl. sledče stvari:

Svršnik ali zimsko suknjo gorko podloženo za gospode	" "
suknjeno obleko, elegantno izvršeno	" "
posebne suknjene hlače, karirane ali črtaste	" "
modni gilet najnovejšega kroja	" "
klobuk in čepica	" "

9 gld.

Za dečke od 11 do 15 let

Svršnik ali zimsko suknjo ali
havelok, suknjeno obleko,

posebne hlače, klobuk ali čepica.

18 gld.

Za dame:

Dolg paletot ali jopa ali pelerina
iz kameline dlake, kostum,
posebno krilo, collier.

4 gld. 50

Za otroke od 3 do 9 let:

Zimsko suknjo ali havelok,
kostum, čepica.

9 gld.

Za deklice:

Jesenki ali zimski paletot ali jopa,
suknjena obleka ali pelerina iz
kameline dlake, collier in čepica.

4 gld. 50

Za otroke:

Zimski suknjič, oblekica, čepica.

Največja zalog konfekcije za gospode
in dame zadnjih novosti po najnižjih
cenah z najfinješo opremo.

Mnihovgraška zaloga črevljev

Henrik Kenda v Ljubljani

1149—13

prodaja nedvomno najboljša, najbolj solidna in najbolj zanesljiva obuvala vseh vrst in oblik za gospode, dame in otroke po jako skromnih cenah.

Najcenejša vožnja v Ameriko!

Boulogne-New York
najhitrejša vožnja
Nizozemsko-ameriške črte
Bazel-Pariz-Boulogne-Amerika
Vozne liste preekrbi in dajo brez-
plačna pojasnila
1787 19

edina oblastveno potrjena petovalna pisarna
Edvard Kristan v Ljubljani —
Kolodvorske ulice 41
na dvorišču v vili med prvo in drugo hišo na desno

Odkakovano z najvišjo odliko „Grand Prix“ na svetov. razstavi v St. Louisu.
V tablicah po 10 h naprodaj povsed.

Pouk
v krojnem risanju
in žensk. krojaštvu
daje 3293-2
A. SINGER,
Gosposke ulice št. 4.
Istotam se izdelajo tudi
kroji po životni meri.

„Pri zlatem čevlju“
Ljubljana
Stari trg št. 9
velika zaloga 37
čevljev
domačega in tujega izdelka.
Trpežno blago. — Cene solidne.
Točna postrežba.

Založnik c. k. avstrijskih državnih uradnikov
čilindre in
čepice Izberah 37
Klobukke faconah In v velikih
v najnovojših — priporoča —
Tvan Šokljivo
Pod tranco št. 2. Postaja elekt. železnice.

Poštne hranilnice štev. 49.086.

Telefon štev. 135

Glavna posojilnica

registrirana zadruga z neomejeno zavezo
pisarna:

na Kongresnem trgu št. 15, Souvanova hiša v Ljubljani
sprejema in izplačuje hranilne vloge
obrestuje po $4\frac{1}{2}\%$ od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka rentnega davka.

Uradne ure od 8. — 12. dopoldne in od 3. — 6. popoldne.
Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgal.

FR. ŠEVČIK v Ljubljani

Židovske ulice št. 7

puškar

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih

52—37

pušk in samokresov

lastnega izdelka, kakor
tudi belgijskih, sulske
in čeških strogo preiz-
kušenih pušk, za katere
jamčim za dober strel. —
Posebno priporočam lahke
trocevke in puške Bock
s Kruppovimi cevmi za brez-
dimni smodnik.
Priporočam tudi veliko za-
logo vseh
lovskih potrebščin
po najnižjih cenah.

Popravila in naročbe se izvršujejo točne in zanesljivo.
Cenovniki na zahtevanje zastonj in poštne prosto.

Učne knjige

za vse srednje in ljudske šole

v najnovejših odobrenih izdajah,

pisalne in risalne ter druge šolske potrebščine

v najboljši kakovosti in po zmernih cenah

priporoča

L. Schwentner

v Ljubljani

3287-4

Prešernove ulice št. 3.

Za jesensko in zimsko sezono.

Šolske potrebščine
knjige, papir, peresa,
šolske torbice
vse dobro in ceno
priporoča 3329-2
Jv. Zonač
Ljubljana, Šelenburgove ulice
nasproti glavne pošte.

Gričar & Mejač, Ljubljana, Prešernove ulice št. 9
priporočata svojo popolnoma na novo sortirano
zalogo oblek za gospode, dečke in otroke
osobito zelo praktične obleke za šolarje, trpežne in po ceni; kakor tudi
mične novosti v konfekciji za dame in deklice.